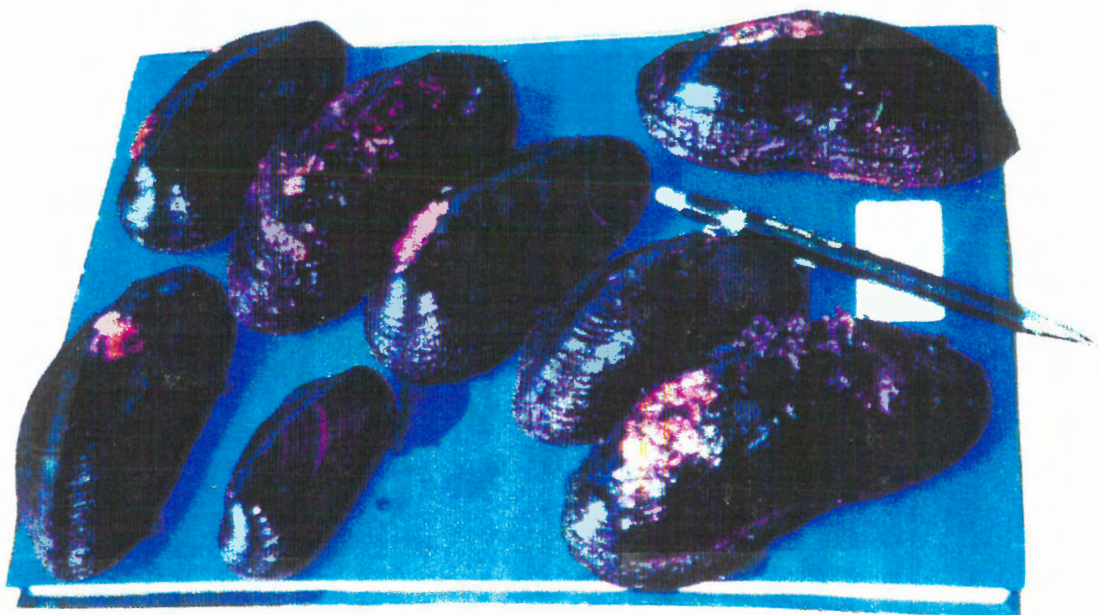

**Kartlegging av utbredelsen av elvemusling
(*M. margaretifera*) i Rogaland, 1995
Del 2**

*Rogaland Consultants a.s.
Februar 1996*

Rogaland Consultants a.s
Miljøseksjonen

Postboks 1137, 4301 Sandnes
Tlf: 51 63 88 00, Fax: 51 63 16 10

Tittel:

Kartlegging av utbredelse av elvemusling (*M. margaretifera*) i Rogaland, 1995 - Del 2; Resultater fra feltarbeidet

Oppdragsgiver/Finansieringskilde: Fylkesmannen i Rogaland, Miljøvernavdelingen

Forfatter(e): Ulla Persson Ledje

Dato: 05.02.96

Prosjekt Nr.: 24502

Rapport Nr.: 24502-2

Antall sider: 47

Tilgjengelighet: Ikke åpen

ISSN-nummer:

Prosjektleder: Ulla Persson Ledje

Prosjektmedarbeidere:

Ulla Persson Ledje, Bente Pengerud

Emneord:

elveperlemusling, elvemusling, *Margaretifera margaretifera*, Rogaland, kartlegging

Sammendrag:

Elvemuslingen (*M. margaretifera*), tidligere kallet elveperlemusling, er blant de fåtall truede invertebrater som er gitt sterkt vern under Bern-konvensjonen. Arten er klassifisert som sårbar i et globalt perspektiv av IUCN. Elvemuslingen er en av de mindre kjente artene på den norske rødlisten over sårbare arter, og i naturvernåret 1995 tok Fylkesmannen i Rogaland initiativ til å kartlegge utbredelsen i fylket. I alt ble 22 vassdrag, hvor forekomst av elvemusling tidligere har vært registrert, undersøkt. Forekomst av elvemusling ble påvist i 16 av disse. Tre av disse forekomstene ble karakterisert som restbestander som sannsynligvis vil dø ut i løpet av få år. Reproduksjon ble påvist i fem vassdrag. Muslingebestandenenes lengdefordeling på de undersøkte lokalitetene indikerer at det kun er en bestand i Rogaland som er stabil/økende, mens alle andre bestand er på tilbakegang. I følge historiske opplysninger har elveperlemuslingen tidligere (1800-tallet) forekommet i totalt 26 vassdrag i Rogaland. Foreliggende Del 2 inneholder lokalbeskrivelser og resultater fra feltarbeidet. Del 1 inneholder er kortfattet litteraturgjennomgang, sammenfatning av resultatene fra intervju- og feltundersøkelsene samt en diskusjon over vernetiltak og forslag til overvåkingsprogram.

INNHold

Innledning	4
Blikshamn, Karmøy kommune	5
Svinalibekken, Tysvær kommune	8
Åmselva, Vindafjord kommune	10
Steinsåna, Suldalslågen, Suldal kommune	12
Steinslandselva, Hjelmeland kommune	13
Hetlandsåna, Hjelmeland kommune	15
Strandåna, Strand kommune	17
Fjellsåna, Strand kommune	19
Svinesbekken, Strand kommune	21
Lerangsbekken, Forsand kommune	23
Skeivikbekken, Forsand kommune	25
Forsandåna, Forsand kommune	27
Ims-Lutsi vassdraget, Sandnes kommune	27
Frafjordelva, Gjesdal kommune	27
Dirdalselva, Gjesdal kommune	27
Storåna, Sandnes kommune	28
Figgjoelva, Gjesdal og Klepp kommune	29
Kalbergbekken, Time kommune	34
Håelva, Hå og Time kommuner	36
N. Varhaugselva, Hå kommune	40
S. Varhaugselva, Hå kommune	41
Kvassheimselva, Hå kommune	43
Fuglestadåna, Hå kommune	45
Ognaelva, Hå kommune	45
Bekk fra Sauetjørni, Bjerkreimsvassdraget, Egersund kommune	46
Sidebekk til Soksåna, Bjerkreimsvassdraget, Bjerkreim kommune	47

Innledning

Elvemuslingen (*Margaretifera margaretifera*), tidligere kallet elveperlemusling, er en av de mindre kjente artene på den norske rødlisten over sårbare arter, og i naturvernåret 1995 tok Fylkesmannen initiativ til å kartlegge utbredelsen i fylket. Rogaland Consultants a.s har på oppdrag av Fylkesmannens miljøvernavdeling gjennomført denne kartleggingen

Over hele Europa har elvemuslingen gått kraftig tilbake i løpet av 1900-tallet. Dette skyldes biotopforringelser og fangst. Mange av de gjenlevende bestandene i Europa består nesten utelukkende av gamle muslinger, noe som viser at reproduksjonen ikke lenger lykkes. Ettersom elvemuslinglarvene lever ca. 10 måneder som parasitter på laks eller aure, er arten helt avhengig av disse fiskeartene for sin reproduksjon. Inngrep som truer laks- og aurestammene truer også elvemuslingen. Fra Norge er det kjent at muslingen er forsvunnet fra områder med omfattende forsureningsskader. Fangst av elvemusling ble forbudt i Norge i 1993. Elvemuslingen og dens biotoper er en viktig del av det biologiske mangfoldet. På grunn av de ettertraktete perlene har muslingen vært høyt skattet av mennesket gjennom alle tider, og er derfor også interessant ut fra et kulturhistorisk perspektiv.

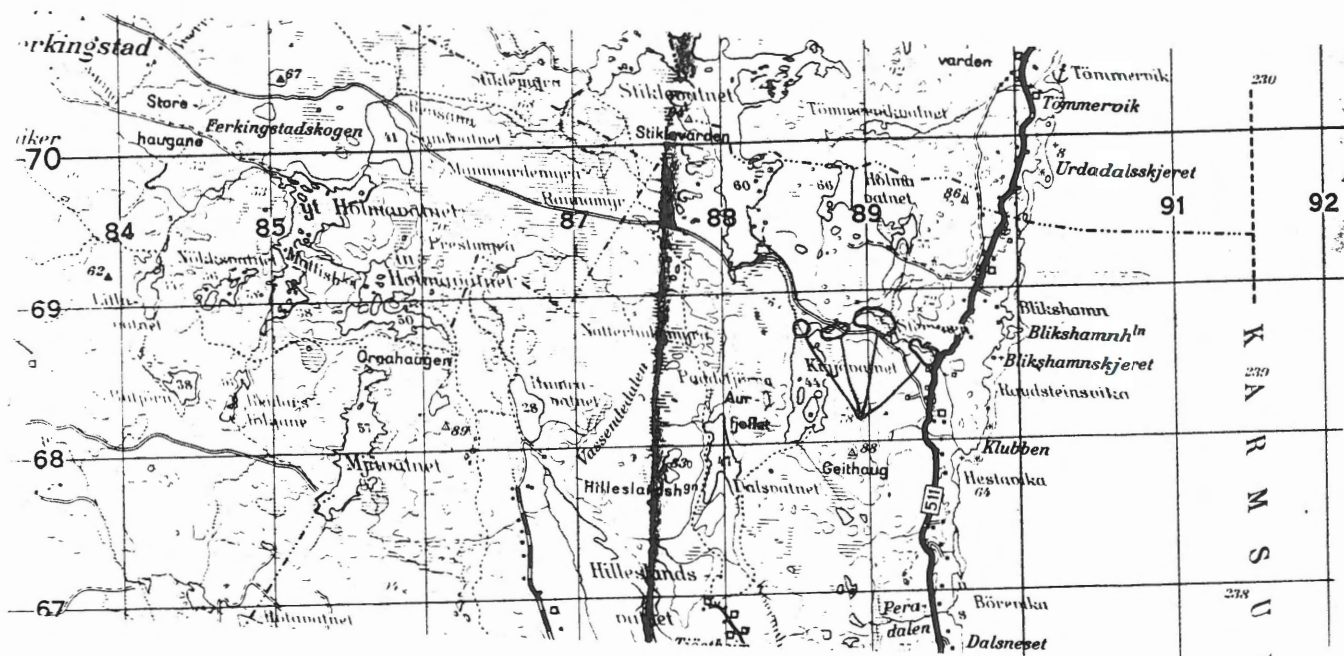
For å få bedre kunnskap om situasjonen for elvemusling i Rogaland ble en omfattende kartlegging, kombinert med en litteraturgjennomgang, gjennomført i løpet av sommeren og høsten 1995. Lokalteter hvor opplysninger om nåværende og tidligere forekomster forelå ble undersøkt, og det ble lagt særlig vekt på å prøve å påvise vellykket reproduksjon. Resultatene fra kartleggingen vil utgjøre et grunnlag for forvaltningen av elvemusling i Rogaland.

Resultatene fra litteraturgjennomgangen og intervju- og feltundersøkelsene er presentert i rapporten "Kartlegging av utbredelsen av elvemusling (*M. margaretifera*) i Rogaland, 1995" som består av to deler.

Del 1 inneholder er kortfattet litteraturgjennomgang, sammenfatning av resultatene fra intervju- og feltundersøkelsene, samt en diskusjon over vernetiltak og forslag til overvåkingsprogram.

Foreliggende Del 2 inneholder lokalbeskrivelser og resultater fra feltarbeidet. Metodikken, samt en diskusjon over mulige feilkilder, er gitt i Del 1, kapittel 6-7.

BLIKSHAMN, Karmøy kommune

Figur 1. Kart over undersøkte områder i Blikshambekken

Beskrivelse av vassdraget

Liten bekk, 2-3 m bred, med avrenningsområde som domineres av lynghei/myr. En del plantet granskog oppstrøms tjørnet (nedstrøms Kjigavatnet). Ingen landbrukspåvirkning i nedfallsområdet. Nedstrøms riksveien er utført en del graving i bekken på kommunens eiendom. Eneste kjente elvemuslinglokalitet i Karmøy kommune.

Undersøkte områder

Bekken ble undersøkt fra riksveien og oppstrøms til Kjigavatnet. I tillegg ble innløp til Kjigavatnet undersøkt. Oppstrøms den andre fossen (som ligger 150 m nedstrøms tjørnen) ble det ikke gjort noen funn.

Bunnforhold

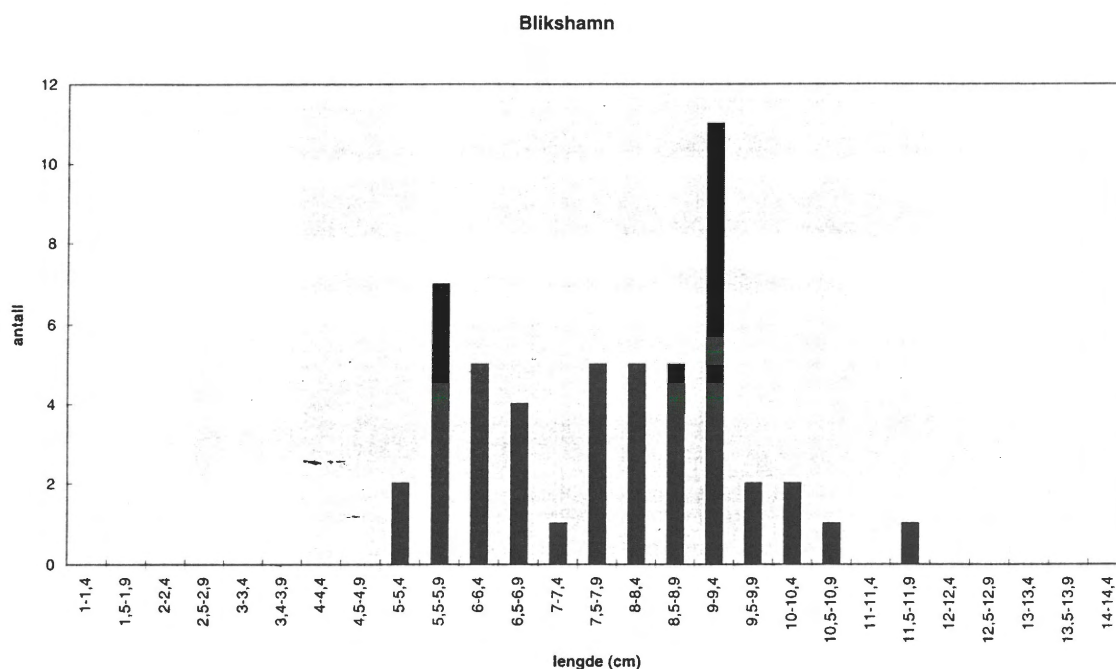
Relativt storsteinet bunn, noe sand/gjørme lengst ned mot veien. Humusrikt vann. Bunnvegetasjonen var dominert av *Isoetes sp*, *Lobelia dortmanna*, *Juncus bulbosus*.

Resultater

Fra veien opp til den første fossen ble det observert 14 skjell, største koloni 4 stykker. Lengden varierte fra 5,5- 8 cm. Mellom fossene var det betydelig tettere mellom skjellene, og større kolonier ble observert oppstrøms den første hølen og fram mot den andre fossen.

Oppstrøms den første fossen ble en overvåkingsstasjon anlagt. På denne stasjonen var muslingene hovedsakelig å finne under steiner eller nedgravde i elvebunnen.

- Anslått populasjonsstørrelse oppstrøms veien-tjørnen: 100-200 dyr
 - Antall muslinger innsamlet for lengdemåling: 50
 - Gjennomsøkt areal for å samle inn 50 dyr: 3,5 m²
 - Prosentvis andel <6 cm: 18%
- Andre observasjoner: Det ble ikke funnet noen døde skjell.

Figur 2. Lengdefordeling overvåkingsstasjonen, Blikshamnsbekken

Har senere mottatt opplysninger om observasjoner av Arnt Kvinesland. Nedstrøms veien har han observert 4-5 muslingkolonier med en diameter på ca. 30-40 cm. I koloniene satt dyrene tett i tett, og han observerte også små dyr, anslagvis ned mot 3 cm.

Matilde Mortensen (72), som er oppvokst ved bekken, hadde ikke kjennskap til muslingen, til tross for at de som små svært ofte oppholdt seg ved/i bekken for å vaske, bade, og lete etter småaure. I følge Ole Jakob Vorraa, som har snakket

med flere eldre i området, har ingen hatt kjennskap til muslingestammen. Dette betyr trolig at bestanden er relativt nyetablert.

Evaluerings av ev. trussel mot bestanden

Forurensning er ikke et problem i dette vassdraget, og muslingen burde kunne ha gode levevilkår dersom en er observant på forekomsten, og unngår gravearbeid o.lign. i bekken.

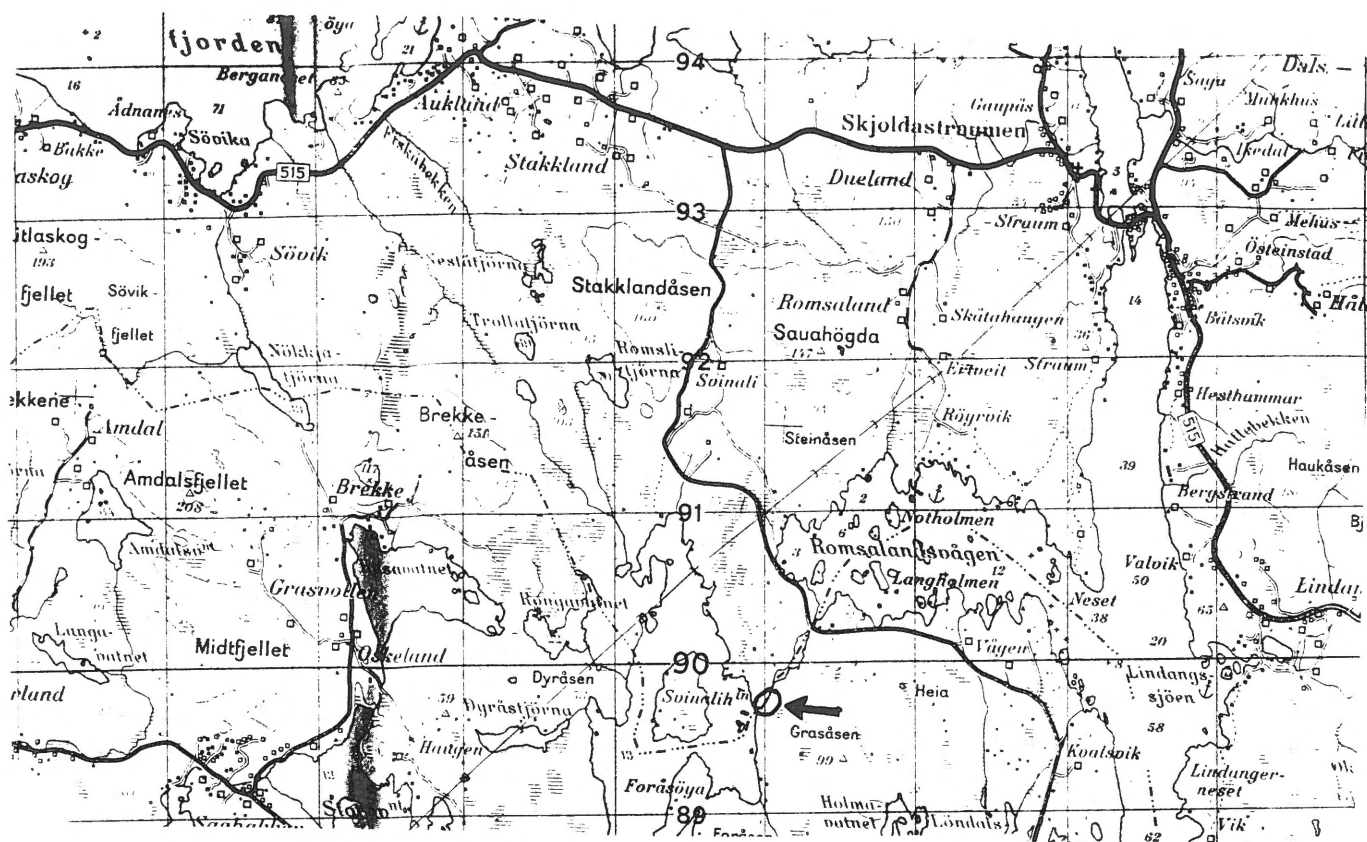
Kontaktpersoner

Ole Jakob Vorraa, Karmøy

Arnt Kvinesland, Karmøy

Matilda Mortensen, Karmøy

SVINALIBEKKEN, Tysvær kommune

Figur 3. Kart som viser undersøkte områder i Svinalivassdraget.

Beskrivelse av vassdraget

Utløpet fra Storavatnet renner ca. 1 km før det når sjøen i Romsalandsvågen. Vassdraget går gjennom gammel furuskog, og elven utvides på flere plasser til mindre innsjøer. pH-verdien, målt i 1984, lå på 6,4. I årene 1993-1995 er det foretatt nye registreringer. Da lå pH i gjennomsnitt på 4,9-5,3 og tilsvarende tall for kalsium var 1,1-1,3 mg/l.

Undersøkte områder

Se kart. Kunne p.g.a. høy vannføring kun undersøke de mest strandnære områdene, d.v.s 1-1,5 m ut fra stranden.

Bunnforhold

Stenbunn, sand ved utløpet. Humusrikt vann.

Resultater

Observerte ingen skjell, men dette skyldes trolig altfor høy vannføring. Grunneier Harry Rokstad opplyste om at det fortsatt finnes en stabil koloni helt ved utløpet fra Storavatnet. Flest individer finner en på sørsiden. Rokstad kunne ikke anslå hvor stor bestanden er.

Det er ikke utelukket at muslingen kan ha etablert seg lenger nedstrøms i vassdraget, selv om det tilsynelatende ser ut som innsjøer. Dersom gjennomstrømningen og strømhastigheten er tilfredsstillende kan arten forekomme også på dypere vann.

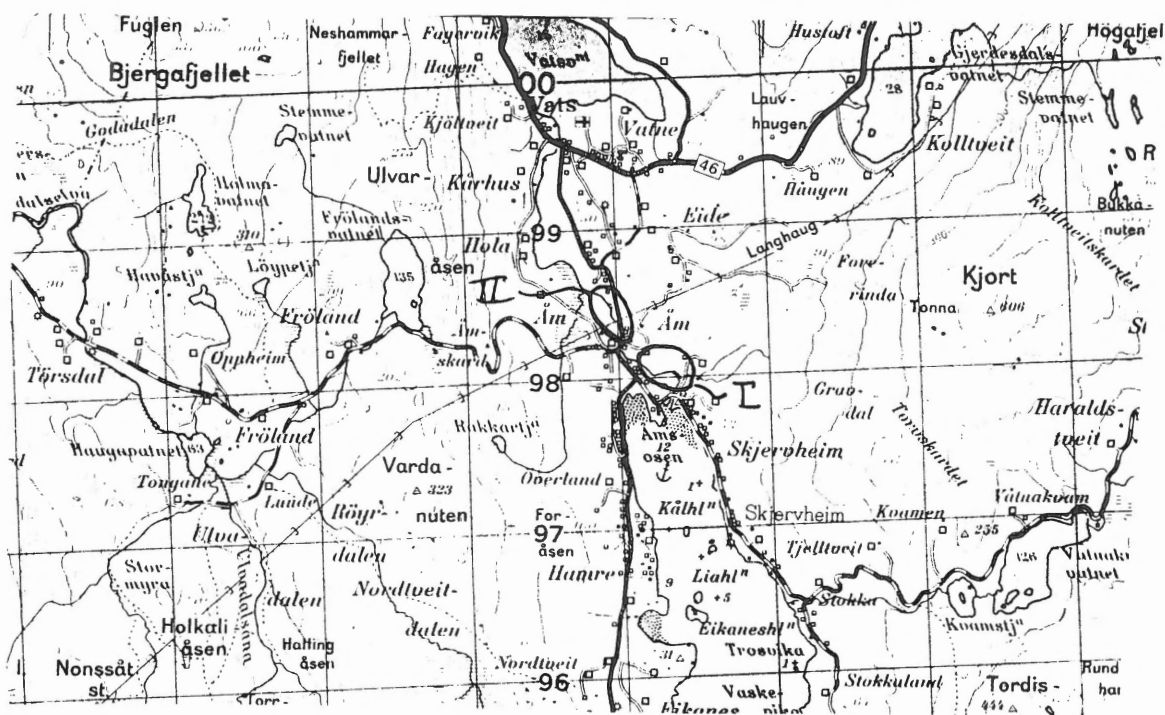
Evaluerings av ev. trussel mot bestanden

Nyere vannkjemiske analyser fra Nordre Storevatn indikerer at vannet er forsuret. For å kunne vokse og formere seg krever elvemuslingen en pH-verdi som ligger over 5,5, og en kalsiumkonsentrasjon over 2,0 mg/l. Det er derfor trolig at vannet er for surt for at muslingen skal klare å formere seg.

Kontaktpersoner

Harry Rokstad, Tysvær

ÅMSELVA, Vindafjord kommune

Figur 4. Kart som viser undersøkte områder i Åmselva.

Beskrivelse av vassdraget

Strekning fra utløpet av Vatsvatnet og til sjøen er kraftig påvirket av landbruk. Sikten i vannet kan være dårlig. Stort sett omgis vassdraget langs denne strekningen av jordbruksarealer.

Undersøkte områder

Strekninger oppstrøms og nedstrøms Vatsvatnet. Se kart.

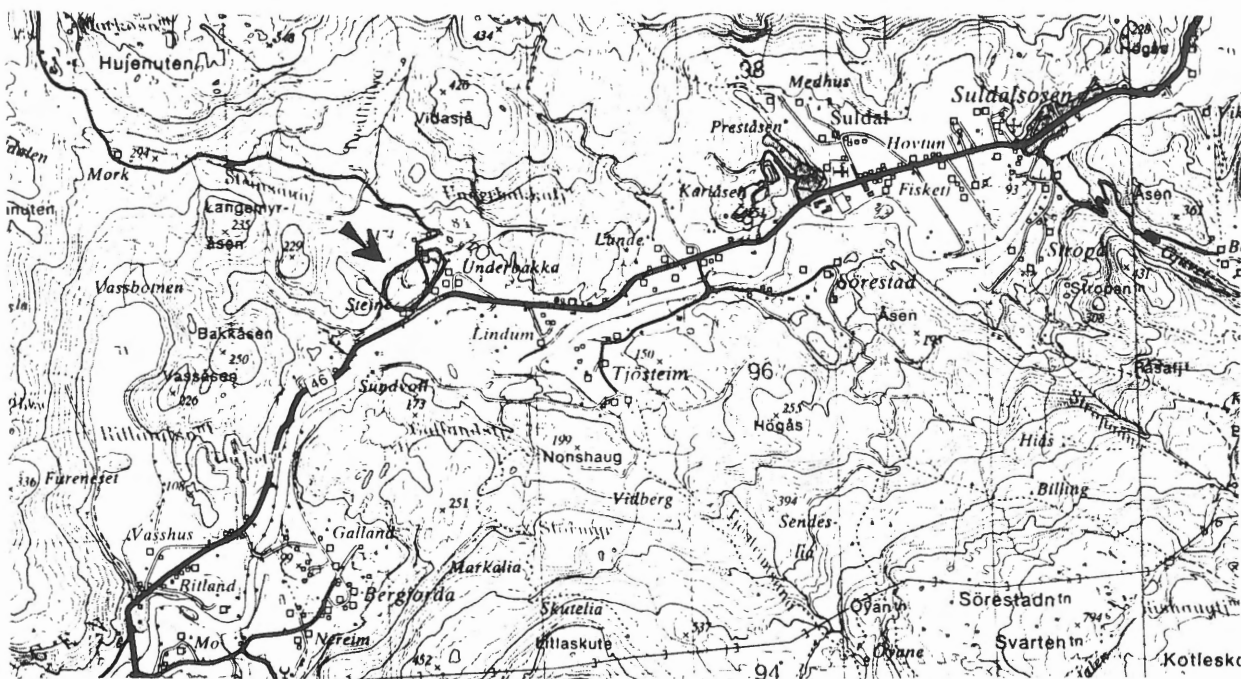
Bunnforhold

Omvekslende sand og grus/stein. Mye fint sediment og dårlig sikt.

Resultater

Det var høy vannføring ved alle befaringene, og med få unntak kun mulig å undersøke 1-1,5 m ut fra stranden. I tillegg gjør vannets høye innhold av partikler at sikten er svært begrenset. Observerte ingen skjell. I følge opplysninger er det relativt tett med dyr i sone I (se kartet), og mer spredt i sone II. Små skjell er ikke observert (Ohm). Det ble i 1995 konstruert 4 terskler i det området hvor muslingbestanden er som best. I 1990 ble 8 muslinger flyttet fra

STEINSÅNA, Suldalslågen, Suldal kommune

Figur 5. Kart som viser undersøkte områder i Steinsåna, Suldalslågen.

Beskrivelse av vassdraget

Steinsåna er en sideelv til Suldalslågen. I hovedsak omgir beitemark og skog vassdraget langs den undersøkte strekningen.

Undersøkte områder

Gikk fra broen og nedstrøms.

Bunnforhold

Grus (gytegrus) og litt sand, lite bunnvegetasjon, klart vann.

Resultater

Fant ingen skjell til tross for gode forhold (lavt vann). Det er heller ingen som har observert skjell på mange år, men det har med all sikkerhet forekommet tidligere (ca.60-70 år siden).

Kontaktpersoner

Rasmus Steine, Suldal

STEINSLANDSELVA, Hjelmeland kommune

Figur 6. Kart som viser undersøkte områder i Hjelmelandsvassdraget.

Beskrivelse av vassdraget

Steinlandselva er delvis kraftig påvirket av forurensning, bl.a. ble et kloakkutslipp rett oppstrøms Steinlandsvatnet observert. Strekningen fra riksveien ned til Steinlandsvatnet var tydelig forurensningspåvirket, og det var store mengder slam på bunnen. Litt lenger opp i vassdraget er vannkvaliteten bedre.

Undersøkte områder

Strekninger både nedstrøms og oppstrøms Steinlandsvatnet ble undersøkt (se kart).

Bunnforhold

Mye slam nedstrøms riksveien, bedre forhold lenger oppe med storsteinet bunn og enkelte områder med sand. Humusrikt vann.

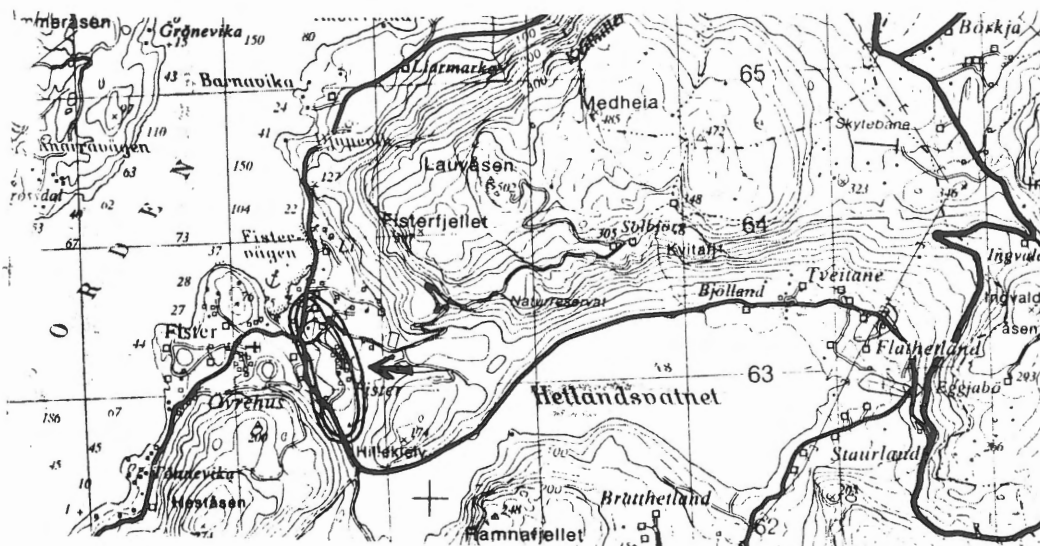
Resultater

I området rundt broen ved riksveien ble det funnet noen spredte, store skjell. En bra bestand med tette kolonier ble funnet ved stn. 1. Alle observert skjell målte imidlertid mellom 7-12 cm. (Bestanden her er anslått til å bestå av 500-1000 dyr). Nedstrøms Steinlandsvatnet ble det ikke observert noen skjell.

Evaluering av ev. trussel mot bestanden

Tilslamming av bunnssubstratet p.g.a. tilsig fra omkringliggende jordbruksmark og kloakk er et stort problem i den nedre delen av utbredelsesområdet. Dette var ikke like påfallende høyere opp i vassdraget.

HETLANDSÅNA, Hjelmeland kommune

Figur 7. Kart som viser undersøkte områder i Hetlandsvassdraget.

Beskrivelse av vassdraget

Vassdraget renner i lavlandet, og er påvirket av omkringliggende jordbruk.

Undersøkte områder

Strekningen fra sjøen opp mot Fistervatnet ble undersøkt. I tillegg ble det gjort noen "stikkprøver" i to av innløpsbekkene til Fistervatnet (se kart).

Bunnforhold

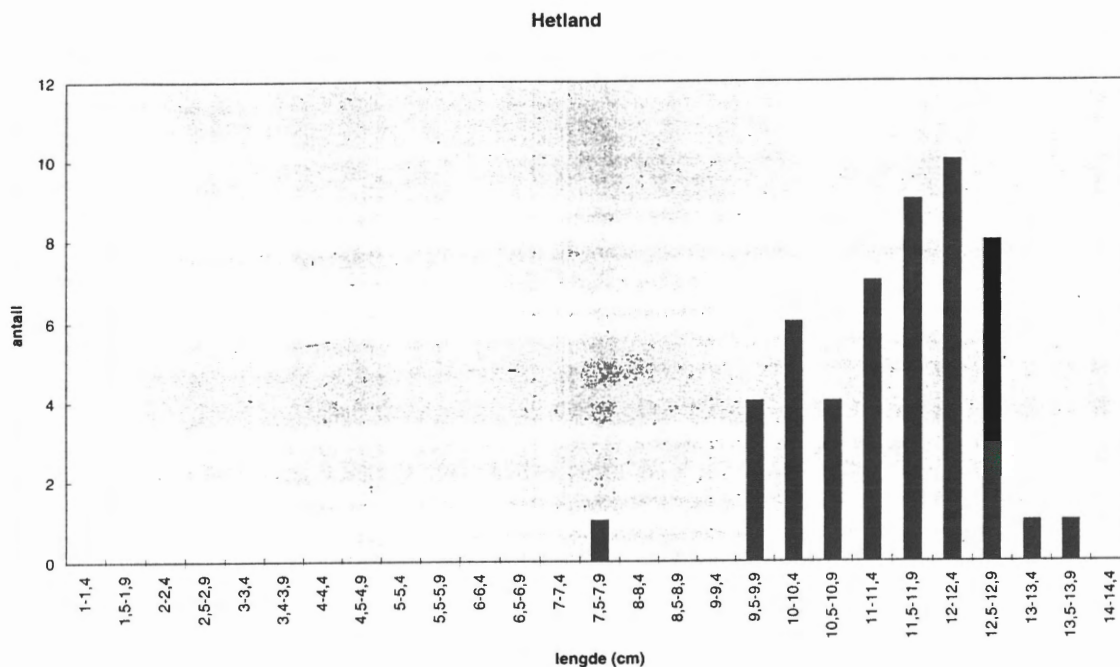
Omvekslende stein og sandbunn, lite bunnvegetasjon.

Resultater

Fra den nederste broen og opp forbi Fister sentrum var bestanden meget tett. Langs hele strekningen ble det ikke funnet noen skjell som var <6 cm lange. En overvåkingsstasjon ble anlagt oppstrøms den andre bron. Her var en blandning av stein- og sandbunn.

- Anslått populasjonsstørrelse langs den undersøkte strekningen talt til 600
(riktig antall kanskje ca. 1000 dyr)
- Antall muslinger innsamlet for lengdemåling: 50
- Gjennomsøkt areal for å samle inn 50 dyr: 2 m²
- Prosentvis andel <6 cm: 0 %

Andre observasjoner: Det ble funnet uvanlig mange døde skjell, særlig i den nedre delen av det undersøkte området. Det ble ikke observert skjell i noen av innløpsbekkene til Fistervatnet.

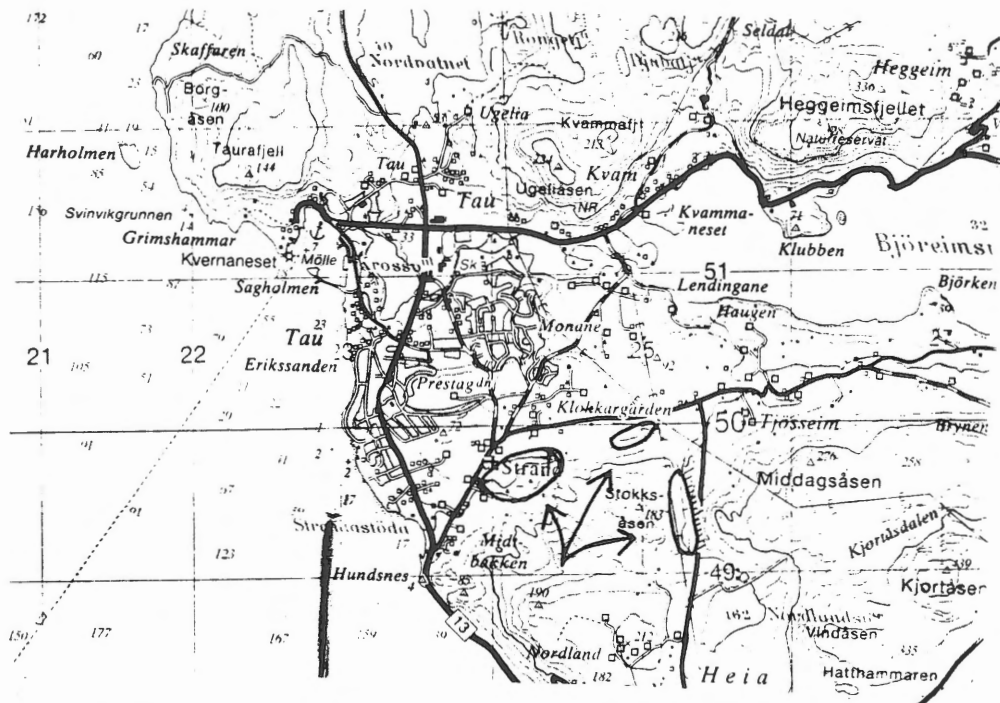

Figur 8. Lengdefordeling overvåkingsstasjon, Hetlandsåna.

Evaluering av ev. trussel mot bestanden

Bestanden består utelukkende av gamle skjell, og det ser ikke ut til at formeringen har vært vellykket noen gang de siste 20-40 årene. Dette kan skyldes økt tilslamming av bunnsedimentene p.g.a. av tilsig fra landbruksområder og kloakk. Det ble observert en god del laks/aure i forbindelse med befaringen.

STRANDÅNA, Strand kommune

Figur 9. Kart som viser undersøkte områder i Strandåna.

Beskrivelse av vassdraget

Lite vassdrag som, særlig i de nedre delene, er kraftig jordbrukspåvirket.

Undersøkte områder

Tre områder ble undersøkt. På hver av disse ble en strekning på 100-500 m gjennomløst. Se kart.

Bunnforhold

Mye sandbunn i de nedre delene av det undersøkte området, steinbunn lenger oppstrøms i undersøkelsesområdet.

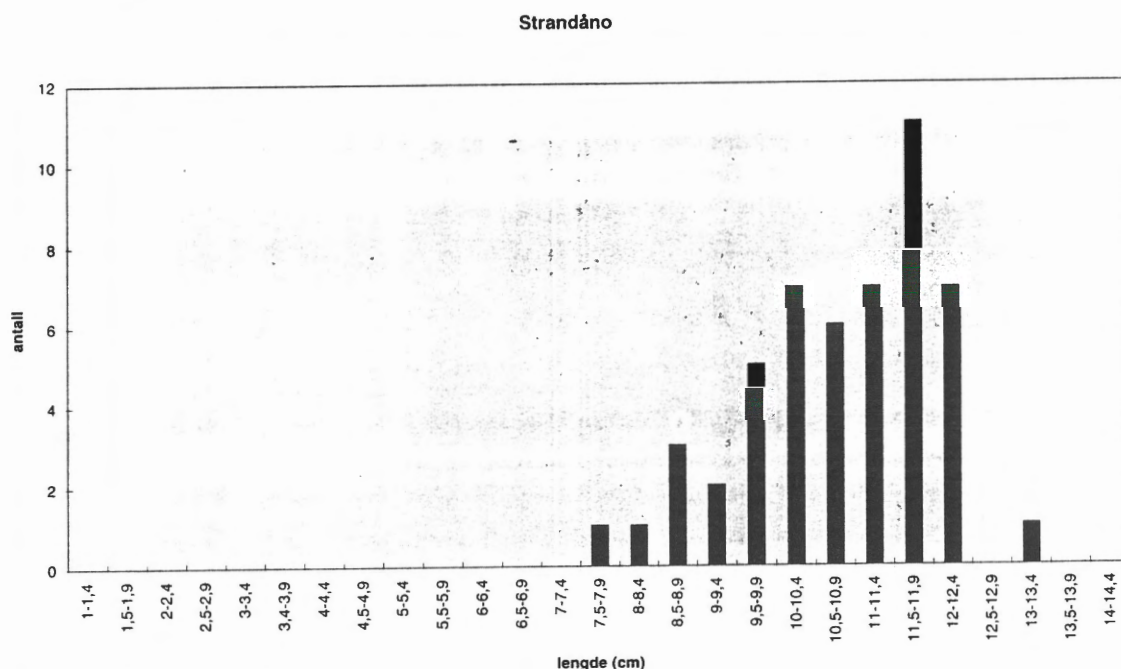
Resultater

I den nedre delen av undersøkelsesområdet ble det funnet 5 skjell (8-11 cm), og et dødt. I sone II-III er tetthetene betydelig bedre. I følge opplysninger fra Oddvar Melberg ble det observert store tettheter i sone III sommeren 1995. Han så flere kolonier med 50-100 store skjell i hver. Ved befaring høsten/vinteren 1995 kunne vi ikke finne igjen disse. Dette kan trolig skyldes at dyrene graver seg ned

vinterstid. De dyr som vi fant i sone II var godt gravt ned, og kun en liten del av skjellet var å se ovenfor bunnen. I motsetning til funn fra andre vassdrag var disse skjellene helt lukket. De så hverken ut som om de pustet eller spiste (vinterdvale?).

Fra andre kilder har vi fått opplyst at tusenvis med skjell (4 tønner) ble samlet inn langs hele elveløpet for 4-6 år siden. I følge opplysninger gjaldt dette innsamling til forskningsøyemed. Dette kjente Melberg ikke til.

Skjell fra to områder (i sone II og sone III) ble samlet inn for lengdemåling. Det ble tatt 25 skjell i hver av sonene, og det ble samlet inn langs en total strekning på ca 200 m. Figur 10 viser lengdefordelingen. Ingen skjell målte under 7,5 cm.

Figur 10. Lengdefordeling, Strandåna.

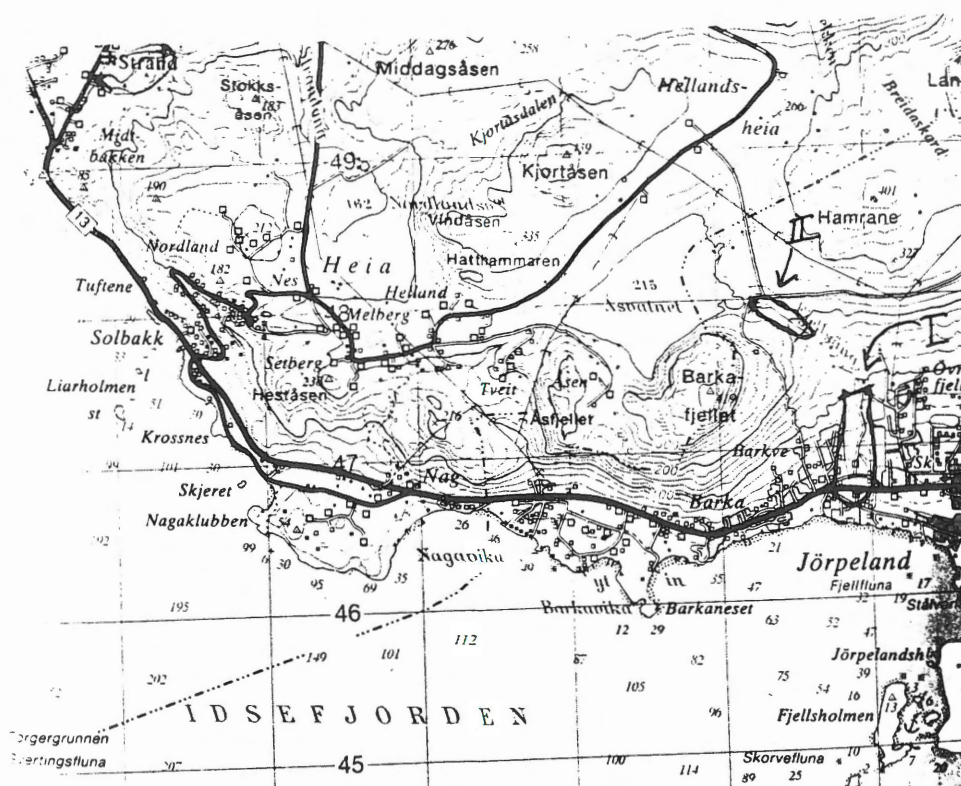
Evaluerings av ev. trussel mot bestanden

Intenst jordbruk har ført til at bekken er forurensset, og at stammen i hvert fall i den nedre delen av vassdraget har gått sterkt tilbake. Det ble ikke funnet noe som tydet på at bestanden har formert seg på mange år.

Kontaktpersoner

Oddvar Melberg, Strand
Ove Førland, Strand
Toralf Tysse, miljøvernleder

FJELLSÅNA, Strand kommune

Figur 11. Kart over undersøkte områder i Fjellsåna.

Beskrivelse av vassdraget

Fjellsåna er utløpsbekken fra Åsvatnet. Det er et lite vassdrag som er ca. 2 km langt. Vannkvaliteten i bekkens nedre del er påvirket av jordbruk og kloakk. Åsvatnet er påvirket av omkringliggende landbruk.

Undersøkte områder

To deler av bekken ble undersøkt (se kart).

Bunnforhold

I den nedre delen av bekken var det relativt mye sandbunn. I den øvre delen av vassdraget var det en del brattere partier med mye stor stein. Bekkeløpet er smalt, og bunnen er bevokst med mose. I tillegg er bekken kantet med en trerekke. Alt dette gjør at det var mørkt på bekkebunnen, og vanskelig å oppdage muslingene.

Resultater

Det ble ikke funnet noen skjell i sone I hvor leteforholdene var bedre enn i sone II. I sone II ble det funnet 5 skjell som var mellom 8-10 cm lange. Det ble ikke funnet noen døde skjell.

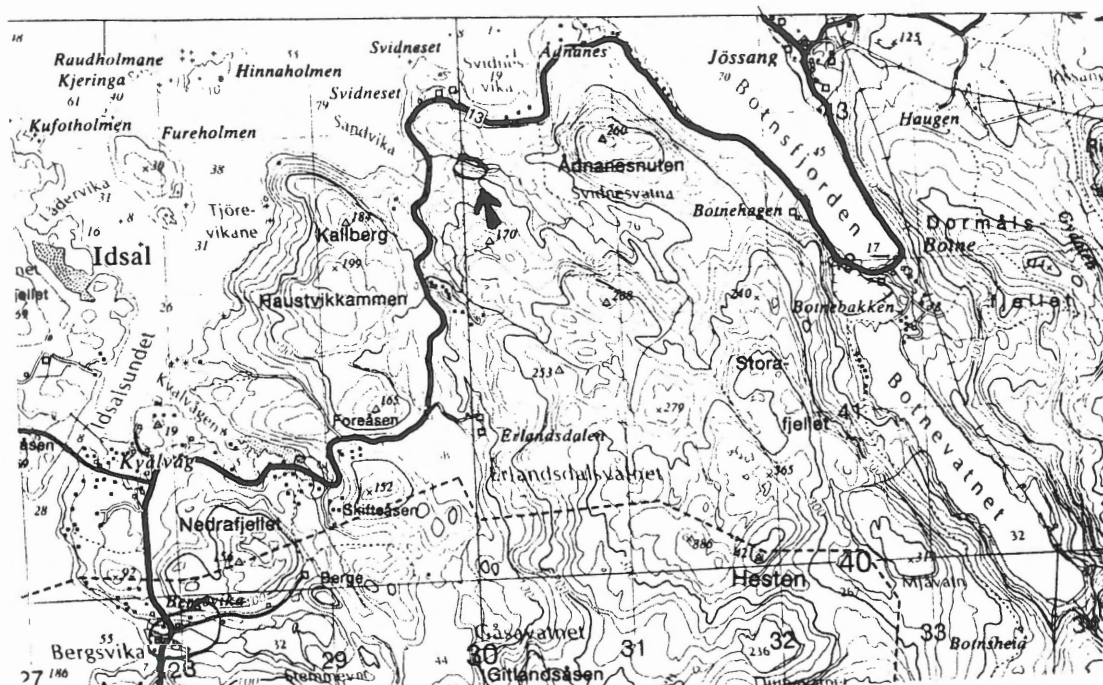
Evaluerings av bestanden

Det var vanskelig å oppdage muslingen p.g.a av dårlig sikt i vannet, og dermed vanskelig å si om de observasjoner som ble gjort er representative for bestanden. Det mest sannsynlige er imidlertid at det kun finnes en liten restbestand igjen i bekken. Dette støttes av det faktum at nesten ingen kjenner til at det er musling i bekken. Periodevis dårlig vannkvalitet p.g.a. av utslipp fra landbruket rundt Åsvatnet kan ev. utgjøre en trussel mot de gjenlevende muslingene.

Kontaktpersoner

Thoralf Tysse, miljøvernleder i Strand
Ove Førland, Strand

SVINESBEKKEN, Strand kommune

Figur 12. Kart over undersøkte områder i Svinesbekken.

Beskrivelse av vassdraget

Svinesbekken er en liten bekk som kommer fra Svinesvatna. Deler av bekken har bratte partier. Vassdraget er ikke påvirket av jordbruk, omgivende mark består av furuskog. Det er nylig anlagt en skogsvei som går helt ned mot bekken på sørsiden.

Undersøkte områder

Bekkeløpet opp mot tjørna (se kart). Rett oppstrøms tjørna ligger en liten foss. Her kan fisken ikke passere.

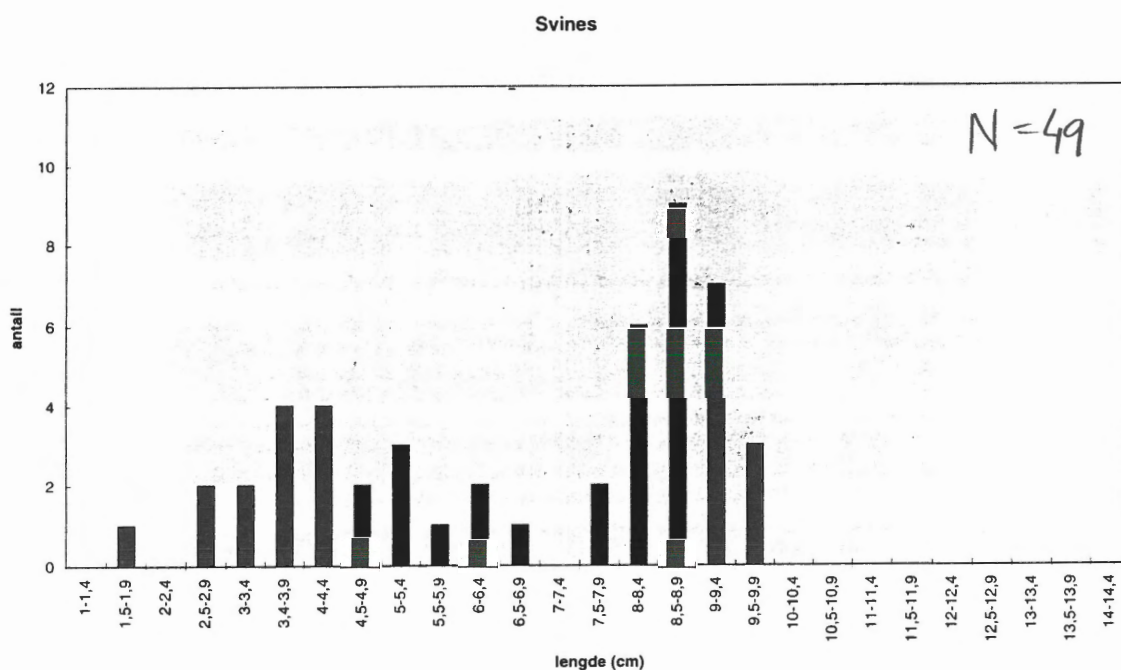
Bunnforhold

Storsteinet i bratte partier. Sand/grus stein i roligere strøk. Lite bunnvegetasjon. Humusrikt vann.

Resultater

Tette kolonier på et **begrenset** område like ved utløpet fra tjørnen. I dette området ble en overvåkingsstasjon anlagt (se ovenstående kart).

- Anslått populasjonsstørrelse: >1.000 dyr
 - Antall muslinger innsamlet for lengdemåling: ~~51~~ 49
 - Gjennomsøkt areal for å samle inn 50 dyr: 0,14 m²
 - Prosentvis andel <6 cm: 37 %
-
- Andre observasjoner: Det ble ikke funnet noen døde skjell.

Tabell 13. Lengdefordeling overvåkingsstasjon Svinesbekken.

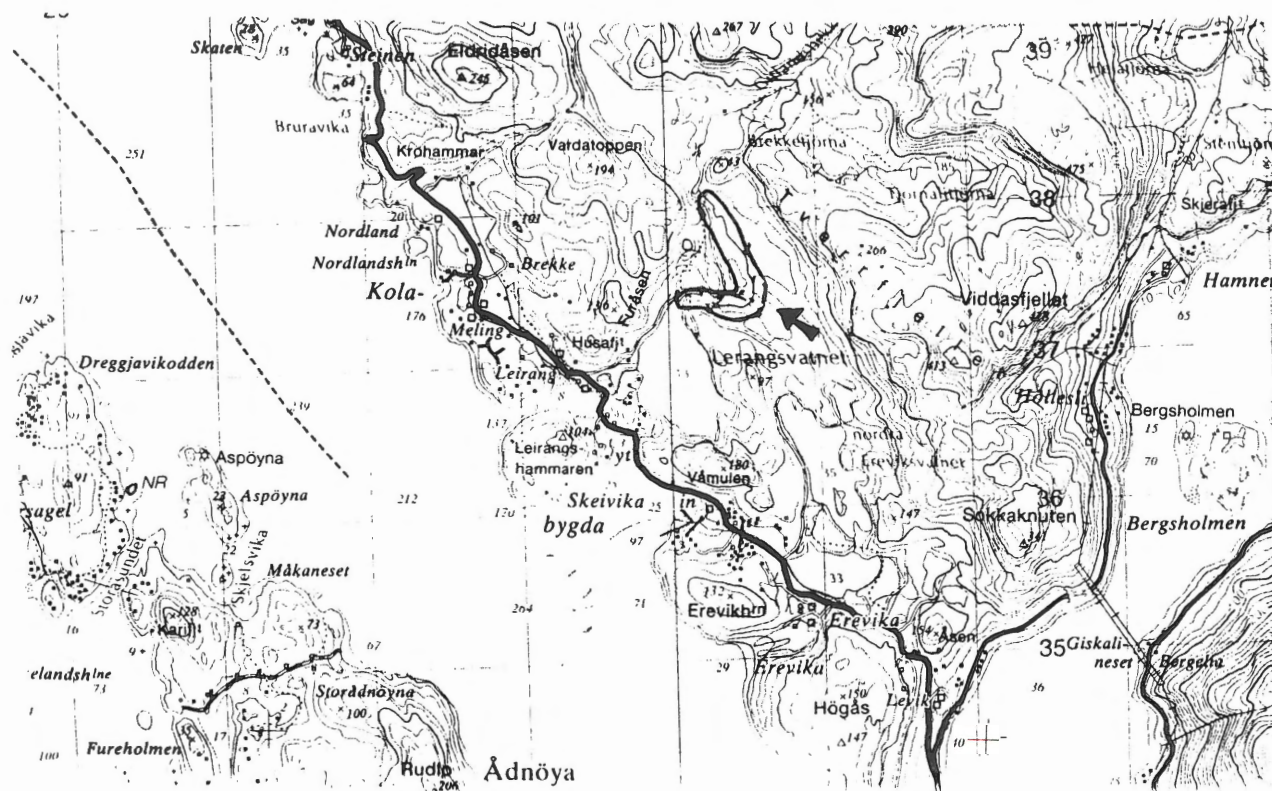
Evaluerings av ev. trussel mot bestanden

Denne bestanden er av særlig interesse ettersom det er den som ifølge resultatene fra denne undersøkelsen er den mest livskraftige i fylket. Imidlertid gjør populasjonens begrensede utbredelseområde at den også er svært sårbar. Området hvor muslingen forekommer dekker kun en del av det lille vassdraget. Kjøring i bekken, igjenfylling i forbindelse med bygging av skogsbilvei og skogsavvirkning kan være en trussel. En bør derfor forsikre seg om at det ikke vil bli flere inngrep like ved/i bekken.

Kontaktpersoner

Thoralf Tysse, miljøvernleder i Strand
Ove Førland, Strand

LERANGSBEKKEN, Forsand kommune

Figur 14. Kart over undersøkte områder i Lerangsbekken.

Beskrivelse av vassdraget

Lerangsbekken renner gjennom gammel furuskog, og vassdraget er ikke påvirket av landbruk.

Undersøkte områder

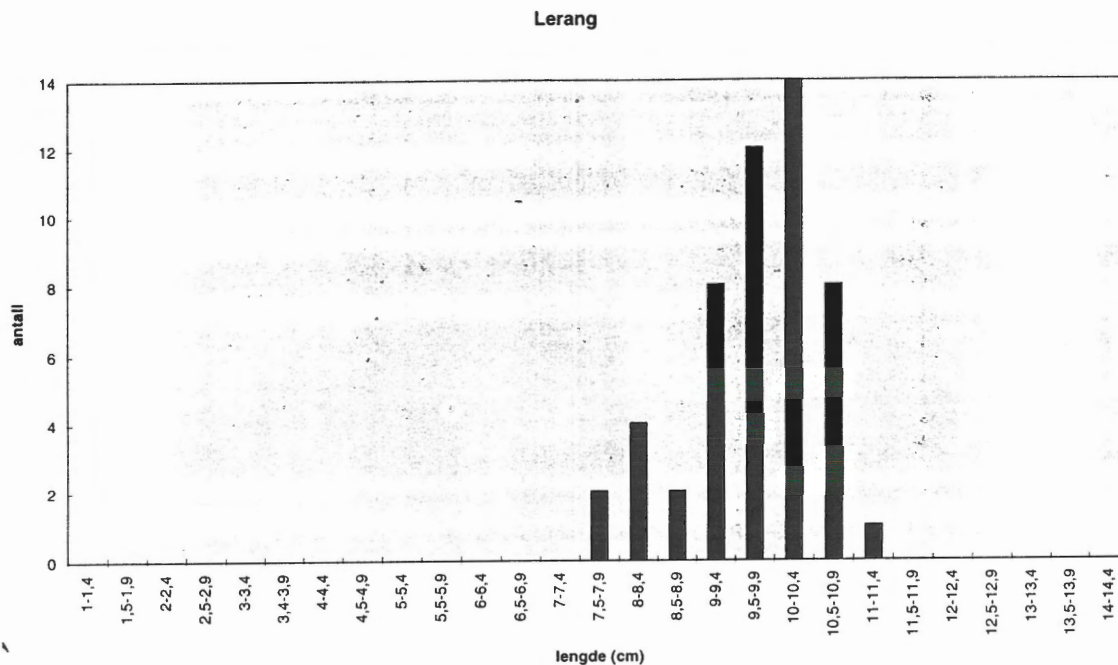
Partiet oppstrøms Lerangsvatnet og nedstrøms Brekketjørna, fram til fossen som er et vandringshinder for fisk, ble undersøkt.

Bunnforhold

I nedre delen av undersøkelsesområdet var det sandbunn/mykbunn. I den øvre halvdel av vassdraget var det stein-/grusbunn, med lengre partier med sand/mykbunn.

Resultater

Muslinger forekommer langs hele strekningen fra den andre gangbroen (se kartet) og opp til fossen. I partier med mye mykbunn ble det også observert muslinger, men p.g.a. vanskeligheter med å gå i disse områdene uten å sette seg fast, ble de ikke nærmere undersøkt. I områdene med grus/steinbunn sitter muslingene i små kolonier med 4-8 individer i hver samling. Det ble ikke observert noen muslinger under 7,5 cm. På et område på ca. 80 m² ble 50 muslinger ble samlet inn for lengdemåling (se figur 15).

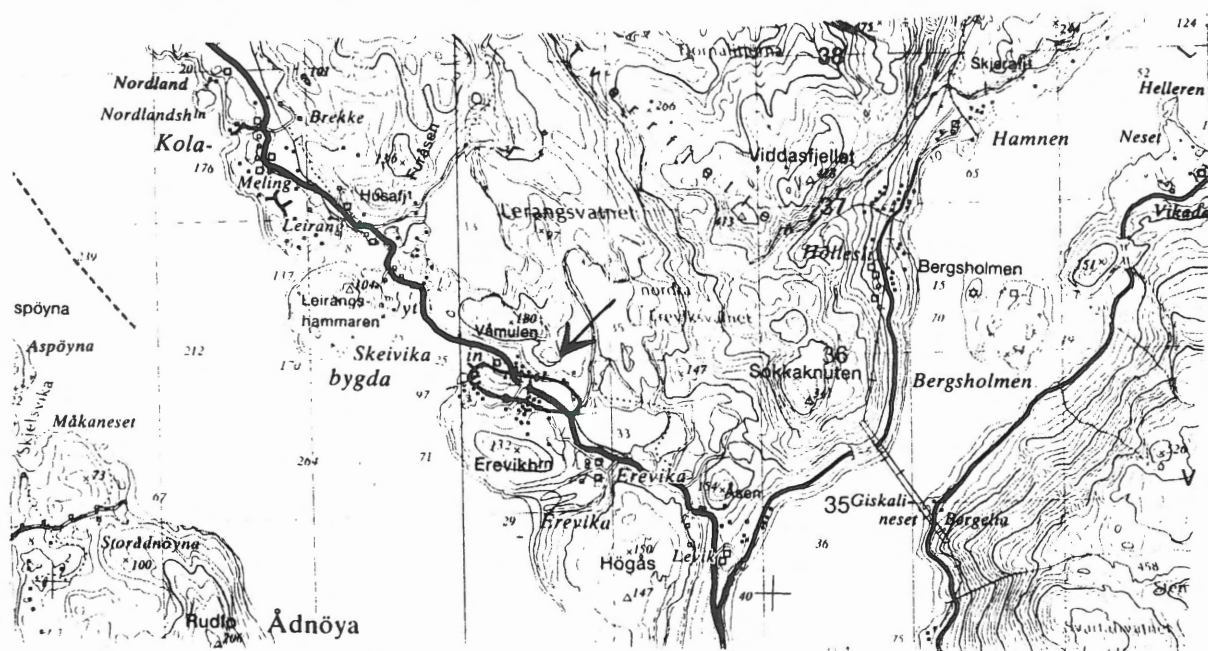

Figur 15. Lengdefordeling, Lerangsbekken.

Evaluering av ev. trussel mot bestanden

Ingen miljømessige, men noen tegn på vellykket rekruttering ble ikke observert. Bestanden er sannsynligvis ikke kjent blant folk, slik at faren for plukking er liten.

SKEIVIKSBEKKEN, Forsand kommune

Figur 16. Kart over undersøkte områder, Skeiviksbekken.

Beskrivelse av vassdraget

Skeiviksbekken er en liten bekk som renner fra Ereviksvatna og ned til Skeivik. Det ligger mange hytter i området. Omgivende mark er beitemark og myr.

Undersøkte områder

Området fra tjørna ned til sjøen ble undersøkt (se kart).

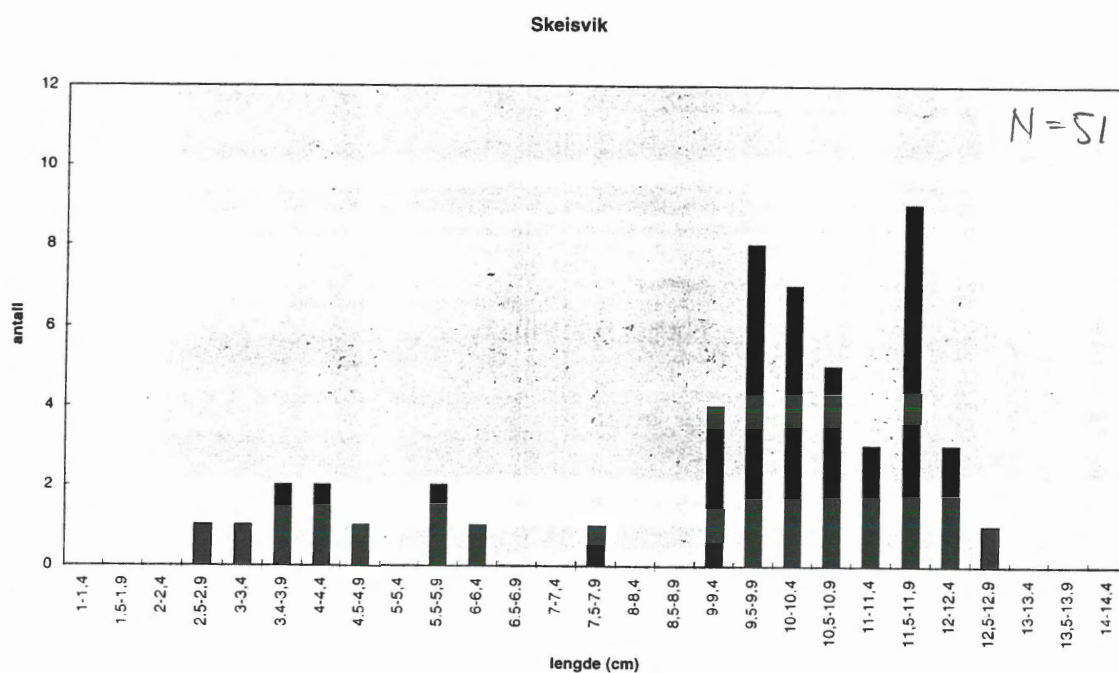
Bunnforhold

Det var omvekslende sand- og grusbunn (mest sandbunn), og ikke særlig mye vannvegetasjon.

Resultater

I området nedstrøms stn. 1 ble det funnet 46 dyr. I den tetteste kolonien i dette området satt det 20 muslinger. I området hvor overvåkingstasjonen ble anlagt dannet bekken en grunn høl. Her var det sandbunn, og muslingene satt i tette kolonier. 54 skjell ble innsamlet for måling.

- Anslått populasjonsstørrelse nedstrøms veien: 200-300 dyr
 - Antall muslinger innsamlet for lengdemåling: ~~54~~ 51
 - Gjennomsøkt areal for å samle inn 50 dyr: 0,2 m²
 - Prosentvis andel <6 cm: 17 %
- Andre observasjoner: Det ble funnet få døde skjell. Oppstrøms veien ble kun 11 skjell registrert.

Figur 17. Lengdefordeling, Skeivikbekken.

Evaluerings av ev. trussel mot bestanden

Vassdraget synes ikke å være forurensset av landbruk eller fra de hytter som ligger i området. Største trusselen er trolig at mange unger går og plukker skjell i bekken.

FORSANDÅNA, Forsand kommune

I forbindelse med DN's spørreundersøkelse om forekomst av elvemuslingen (1989) ble det opplyst at muslingen skulle finnes i Forsandåna. Dette er sannsynligvis en feilaktig opplysning. Dette ble klart etter å ha intervjuet flere personer. Kristian Berge, Forsand, mener bestemt at muslingen ikke er notert i Forsandåna, og av de andre som ble intervjuet var det ingen som hadde kjennskap til arten. Ved en befaring ble en kilometerlang strekning nedstrøms kommunehuset undersøkt uten at det ble funnet noen spor av elvemusling.

IMS-LUTSI VASSDRAGET, Sandnes kommune

I følge gammel litteratur (de Fine 1745, ref. 18) var elvemuslingen utbredt i flere sidebekker i Ims-Lutsi vassdraget. Et gammelt skjell ble for noen år siden funnet oppstrøms fossen i Svilandsåna. Ved en befaring ble områdene nedstrøms og oppstrøms denne fossen undersøkt uten at det ble funnet noen tegn på elvemusling. Ingen andre sidebekker i Ims-Lutsi vassdraget er blitt undersøkt.

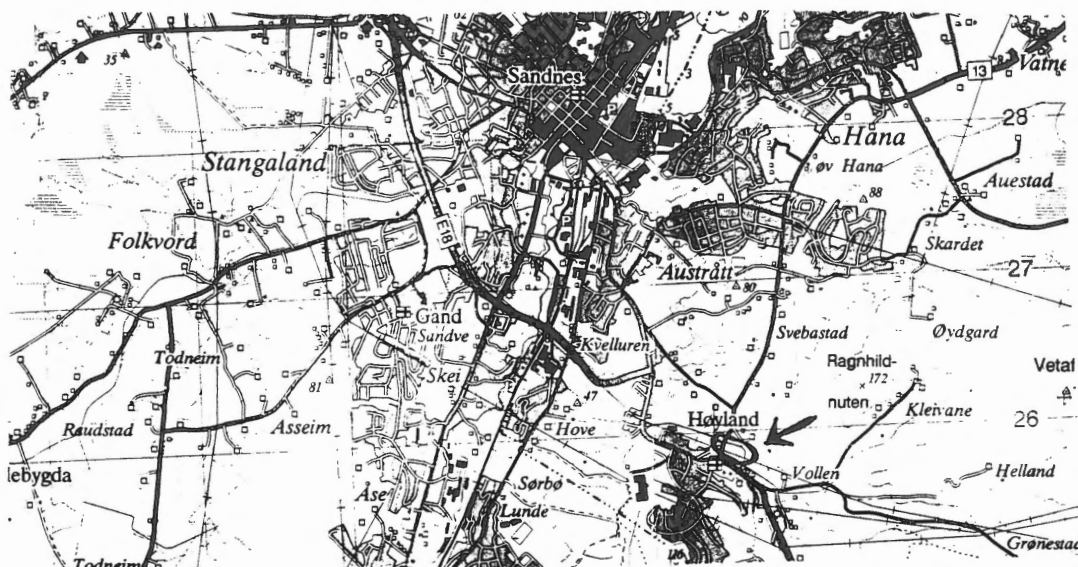
FRAFJORDELVA, GJESDAL KOMMUNE

Elvemuslingen fantes, i følge gammel litteratur, i Frafjordelva på 1880-tallet. Ikke kjent fra vassdraget de siste 70 årene.

DIRDALSELVA, GJESDAL KOMMUNE

I følge gammel litteratur ble elvemusling utryddet i Dirdalselva i 1870-årene.

STORÅNA, Sandnes kommune

Figur 18. Kart over undersøkte områder i Storåna.

Beskrivelse av vassdraget

Storåna renner fra Bråsteinvatnet og ut i Gandsfjorden. Vassdraget har vært kraftig påvirket av jordbruk i de øvre delene, og av kloakk og industri i de nedre delene. I senere år er det blitt gjennomført et omfattende rydningsarbeid i elva.

Undersøkte områder

Se kart.

Bunnforhold

Mest grusbunn, men sand i enkelte partier.

Resultater

Undersøkte den senest kjente lokaliteten, men fant ingen skjell. Storåna har tidligere hatt en stamme av elvemusling, og de siste observasjonene ble gjort for ca 20 år siden. I følge opplysninger fra kjentfolk er det ikke blitt funnet noen skjell i elva på mange år. Tormod Sørensen, som har ryddet vassdraget flere ganger, har aldri sett noen muslinger. Det har aldri vært observert muslinger oppstrøms Bråsteinvatnet.

Kontaktpersoner

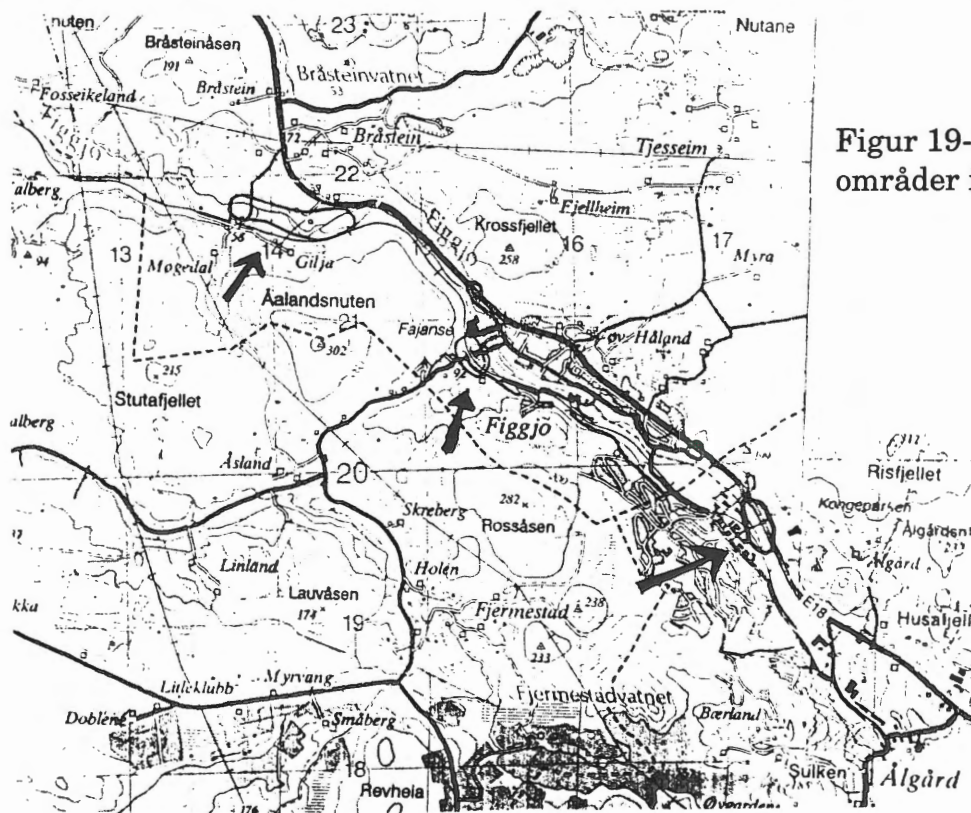
Bjarne Aase Oltedal, Sandnes
Paul Kyllingstad, Bråstein
Tormod Sørensen, Sandnes

FIGGJOELVA, Gjesdal og Klepp kommuner

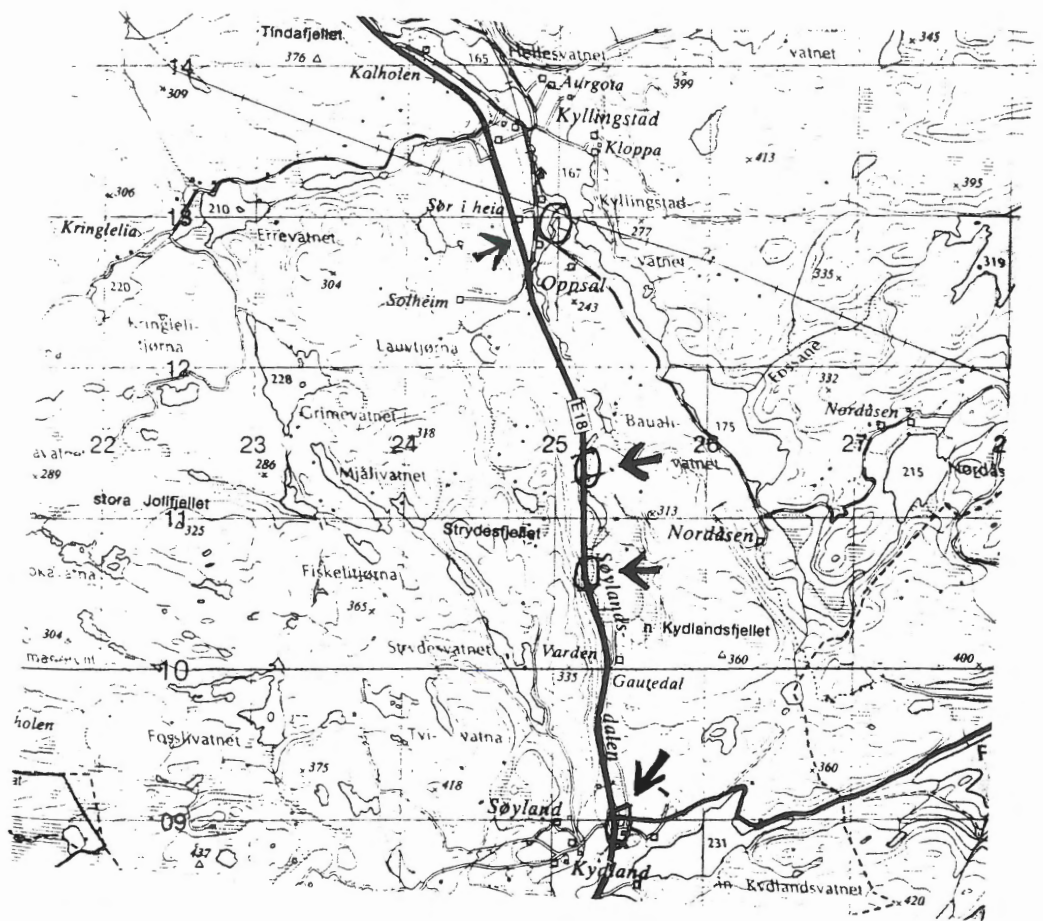
Selve Figgjoelva samt fire sidebekker, Søylandsåna, Madlandsbekken, Gjesdalbekken og Flassabekken, ble undersøkt for forekomst av elvemusling.

Undersøkte områder

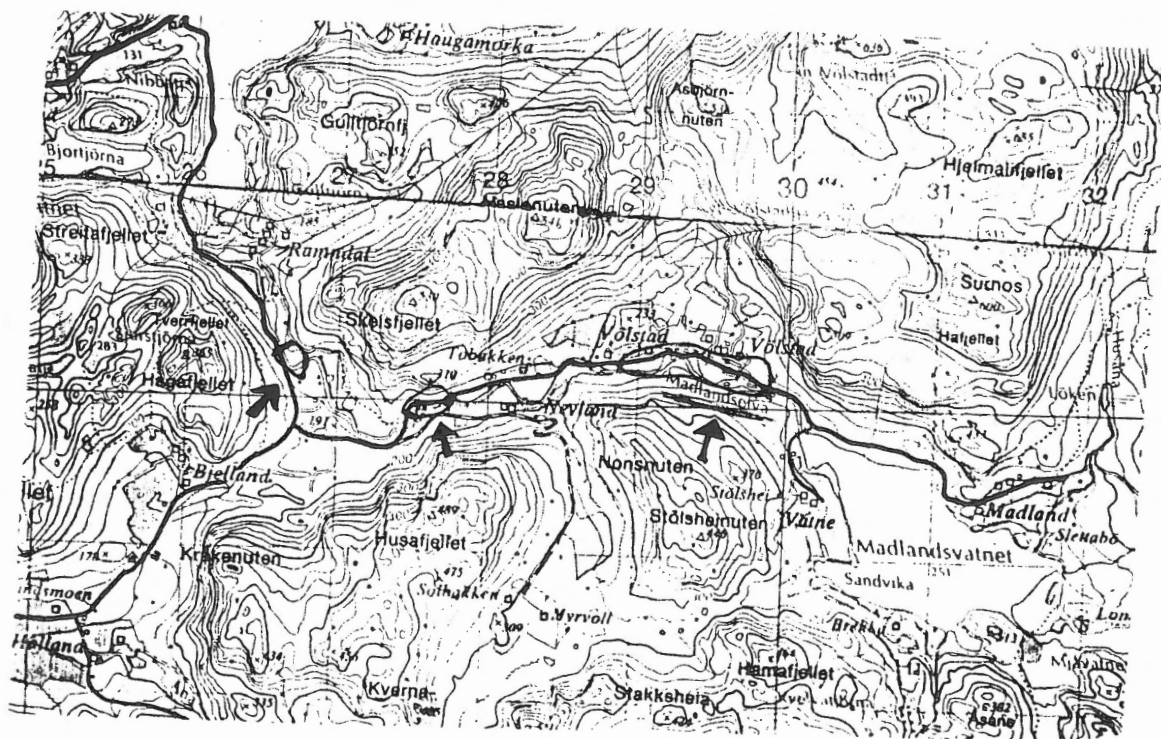
Kartene (fig. 19-23) viser hvilke områder som ble undersøkt i de respektive greinene.

Figur 19-20. Undersøkte områder i hovedelva.

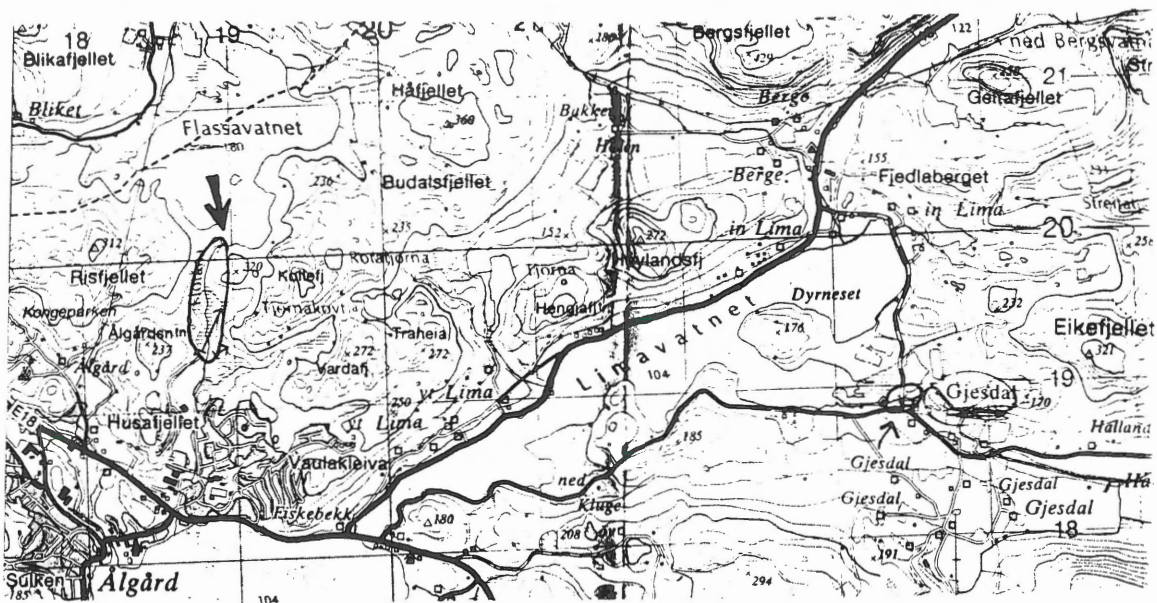

Figur 21. Undersøkte områder i Søylandsdalen

Figur 22. Undersøkte områder i Madlandsbekken

hører til Oltedalsvassdraget

Beskrivelse av vassdraget /bunnforhold

Flassabekken: Liten, grunn bekk som renner gjennom et hei/myr område. Bunnsubstratet var som regel grus, med noen mer steinete partier, særlig i de øvre delene. Mye partikler i vannet og mye bunnvegetasjon. Høye tettheter av aure.

- Madlandsbekken: Mest stein/grus bunn, men i enkelte områder ren sandbunn.
Landbrukspåvirket, mye påvekst, særlig i de øvre delene.

Gjesdalsbekken: Sandbunn på den undersøkte stasjonen. Dypt vann.

Søylandsbekken: Tydelig påvirket av landbruksforurensning på den nederste stasjonen (lammehaler i november). Omgivelsene lenger oppe langs bekken var myr og plantefelt for gran. Grus og steinbunn for det meste, men i kulpen på den nederste stasjonen var det sandbunn. Det var det også lengst oppstrøms på den øverste stasjonen.

Figgjo: Steinbunn oppstrøms Grudavatn, finsedimentær bunn (gjørme) nedstrøms vannet. Periodevis svært mye partikler i vannet

Resultater

Flotåna
Flassabekken: Her har det tidligere vært gode forekomster av elveperlemusling. Ved befaringen oppgikk den totale populasjonen til 3 individer (ca. 4, 10 og 12 cm lange). I tillegg ble det funnet 2 tomme skjell. Det var uvanlig gode forhold ved befaringen, og det er sannsynlig at vi fikk observert det som var å observere.

hører til Ofteålsvassdraget

Madlandsbekken: Fant ingen skjell, heller ingen tomme. Uklart om det har forekommet her tidligere.

Gjesdalsbekken: Fant ingen skjell på den opplyste lokaliteten (derimot lå det noen marine skjell på elvebunn. De stammer trolig fra skjellsand som var lagret på plassen. Det er sannsynligvis disse som vår opplyser har sett).

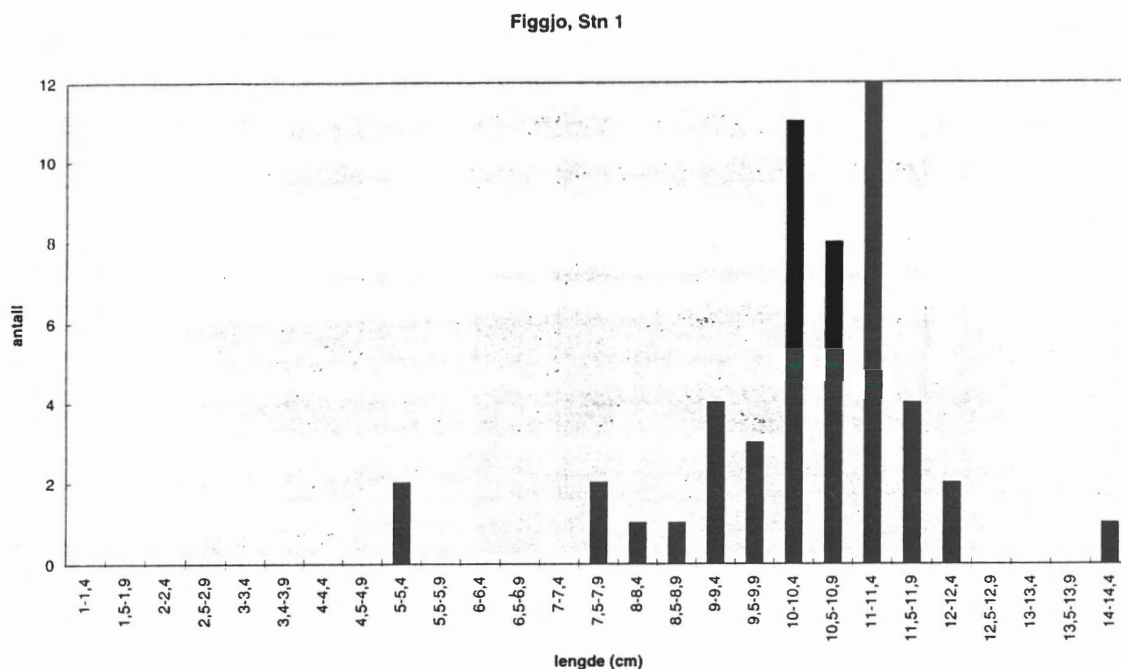
Søylandsåna: Undersøkte fire strekninger. Fant noen døde og ev. et levende skjell (stort vanddyp) på den nederste stasjonen. Lokaliteten har en campingplass som nærmste nabo, og det skal i følge opplysninger ha blitt plukket en god del skjell her. Det har også blitt flyttet noen skjell til bekken som renner inn i Kyllingstadvatnet ved Kyllingstad. Fikk informasjon om denne lokaliteten sent på året. Ettersom mye indikerer at muslingene, i hvert fall på noen lokaliteter graver seg ned i sedimentet når det blir kaldere, bør denne stasjonen besøkes igjen når vanntemperaturen er høyere.

Figgjo: Fant ingen skjell på Ålgård eller i Figgjo sentrum, men registrerte store mengder fra området rett sør for Figgjosenter til Grudavatnets innløp. Ved befaring i elvens nedre del (nedstrøms Grudavatnet) ble ingen skjell observert (dårlig sikt), men vi har senere fått opplyst at det i dette området ble tatt flere skjell på stang i forbindelse med laksefisket 1995. Områdene ved Bråstein bru og Foss-Eikeland peker seg ut som kjerneområder, her ble det største tetthetene av muslingen funnet. Ved Foss-Eikeland ble det også funnet relativt små skjell, ned til 3 cm.

På strekningen Grudavatnet og oppover ble det i alt funnet 29 skjell. Det minste målte 41 mm. Høyeste tetthet her var 5 skjell /m². På Bråstein sitter skjellene i kolonier på 3-10 individer. På stasjonen ved Vagleskogen ble det ikke funnet noen skjell. Det ble det ikke heller ved Skjæveland (rask befaring).

Det ble anlagt en overvåkingsstasjon ved Foss-Eikeland. I dette området sitter muslingene i grupper på 3-30 dyr. Her ble det også funnet svært mange døde skjell, noe som trolig skyldes at lokaliteten er lett tilgjengelig og godt kjent blant folk. Også ved Bråstein er det populært å plukke skjell.

- Anslått populasjonsstørrelse i hovedelva: flere tusen
 - Antall muslinger innsamlet for lengdemåling: 51
 - Gjennomsøkt areal for å samle inn 50 dyr: 3 m²
 - Prosentvis andel <6 cm: 4 %
-
- Andre observasjoner: Det ble funnet store mengder døde skjell.

Figur 29. Lengdefordeling, Figgjoelva.

Evaluerings av ev. trusler mot bestanden

Populasjonene i sidebekkene, Flassabekken og Søylandsbekken, er svært små og de vil trolig være helt utdødd i løpet av få år.

Vannkvaliteten i Figgjoelva har blitt betydelig bedret de seneste 10-20 årene. Bl.a. er utslipp av silosaft mer eller mindre opphørt. Dette burde føre til at elvemuslingens overlevelsessjanser øker. På flere plasser i elven er det fortsatt vanlig å plukke skjell, og det virker som om mange ikke kjenner til fredningen.

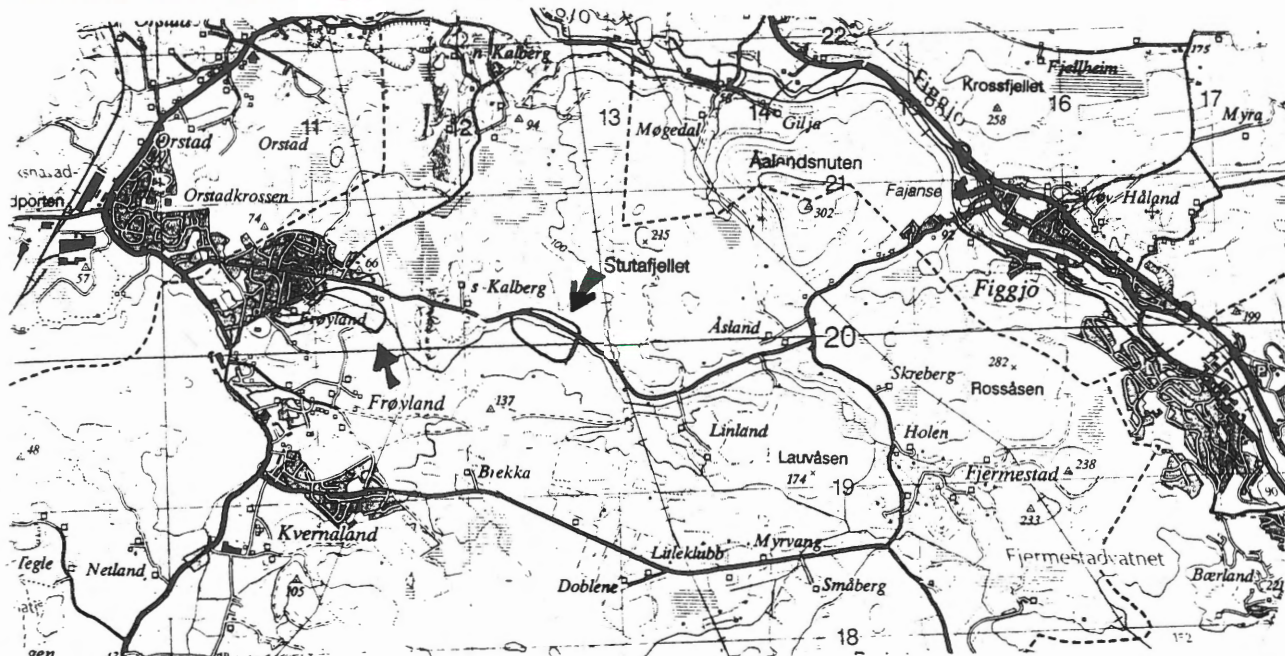
Det ble ikke påvist stor nok reproduksjon for at en skal kunne si at bestanden ikke går ned, men det er likevel trolig at reproduksjonen er større enn hva som ble registrert. De aller minste muslingene har (tilsynelatende) lavere densitet enn vann, og p.g.a. av den kraftige vannstrømmen på overvåkingsstasjonen kan disse småmuslingene lett ha blitt med vannet nedstrøms så fort en begynner å grave og rote rundt i bunnsedimentene for å finne dem. En bør derfor bruke finmasket håv når en leter etter de aller minste muslingene.

Graving og annet arbeid i elven kan være en alvorlig trussel mot muslingen. Det er derfor viktig å ha kartlagt hvor de mest muslingtette områdene ligger.

Kontaktpersoner

Bjarne Aase, Oltedal
 Bjørn Øfstaas, Gjesdal
 Vidar Ausen, Time kommune
 Tore Idland, Sola

Kalbergbekken, Orrevassdraget, Time og Klepp kommuner

Figur 25. Undersøkte områder i Kalbergbekken.

Beskrivelse av vassdraget

Kalbergbekken er kraftig landbrukspåvirket, og vannkvaliteten overvåkes regelmessig. I perioden 1989-1992 lå den gjennomsnittlige nitratkonsentrasjonen i Kalbergbekken på 1,13 mg/l (21). De øvre delene av bekken renner gjennom noen skogsholt og beitemarker.

Undersøkte områder

Områder fra Frøylandsvatnet til Kalberg ble undersøkt (se kart).

Bunnforhold

Lengst ned i bekken bestod bunnsedimentene av gjørme og fint sediment, litt lenger opp ble det grusbunn, omvekslende med sandbunn.

Resultater

I den nedre delen ble det funnet 1 stort skjell og ingen døde skjell. I den øvre delen ble det totalt funnet 17 skjell, samt ett tomt skjell. 15 av disse skjellene satt samlet i en gruppe, mens de øvrige to satt enkeltvis. Alle skjell var store, d.v.s. de målte over 7 cm i lengde.

Kalbergbekken er den eneste kjente lokaliteten i Orrevassdraget.

Evaluering av ev. trusler mot bestanden

Bestanden i Kalbergbekken er sannsynligvis bare en restbestand med begrensede muligheter for å overleve på sikt. Kraftig overgjødning og nedslamming av bunnsedimentene p.g.a. et intensivt landbruk er den trolige årsaken til at det er så få muslinger igjen. Den gjennomsnittlige NO₃-(N)-konsentrasjonen lå i 1989-1992 på 0,3 ppm. Verdier mellom 0,5-3 ppm er skadelige for muslingen. I dag blir det gjort et omfattende arbeid for å forbedre vannkvaliteten i innløpsbekkene til Frøylandsvatnet, og det ville være interessant å drive med overvåking av denne elvemuslinglokaliteten for å se om dette arbeidet kan resultere i bedre forhold for arten.

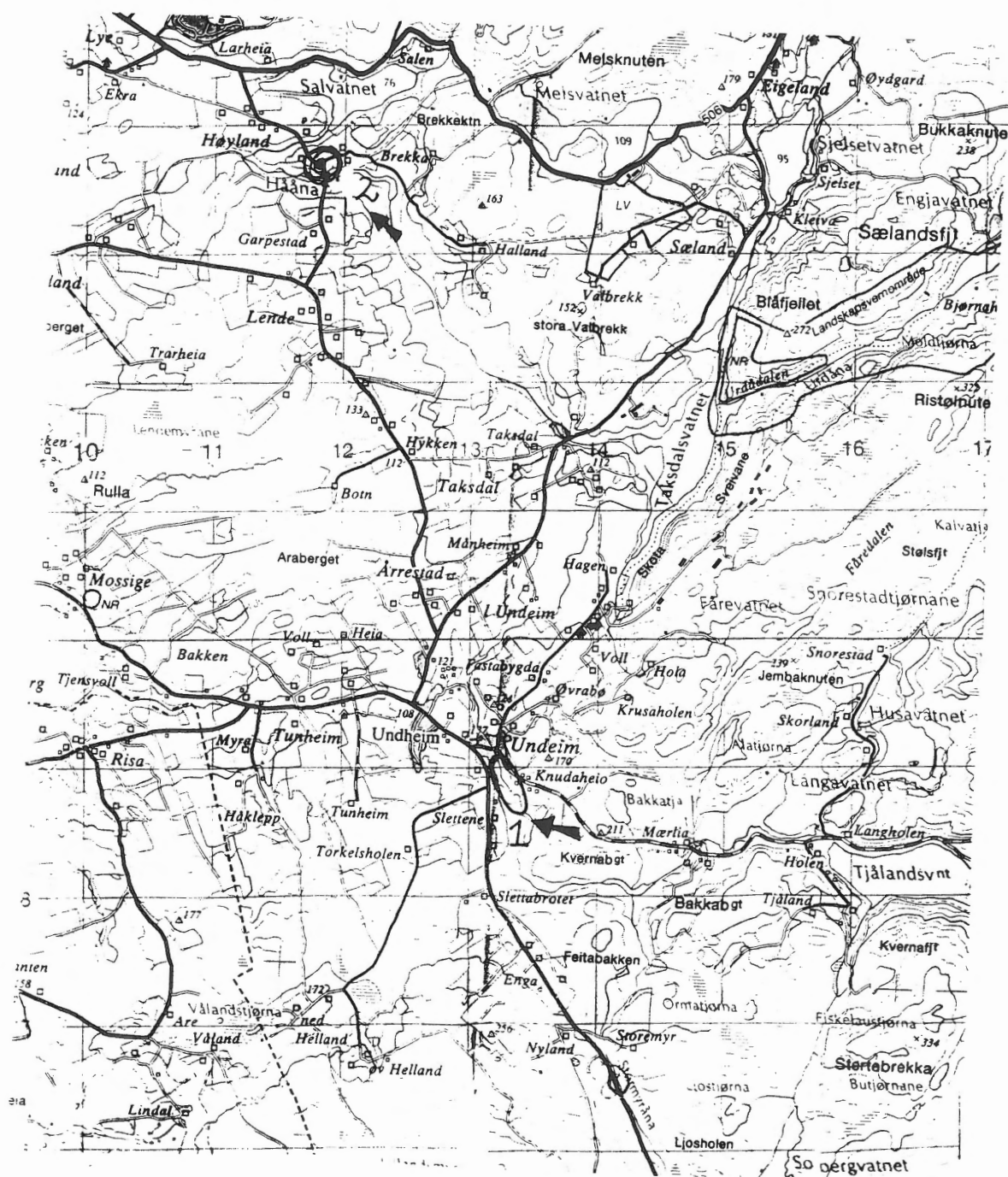
Kontaktpersoner

Henning Lindberg, Bryne

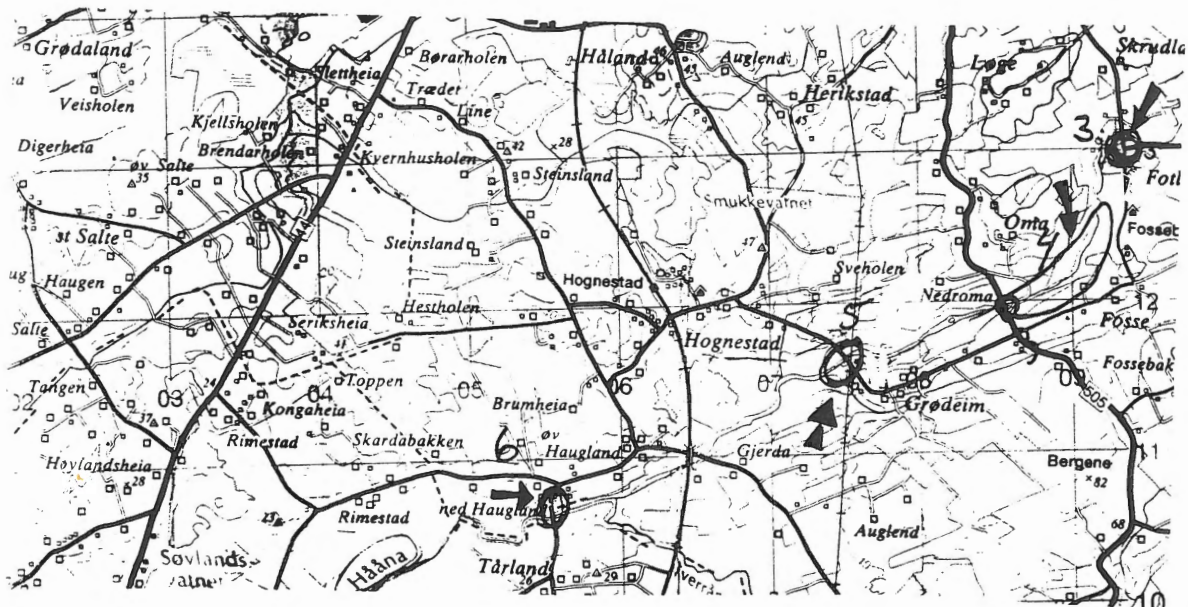
HÅELVA, Hå og Time kommuner

Beskrivelse av vassdraget

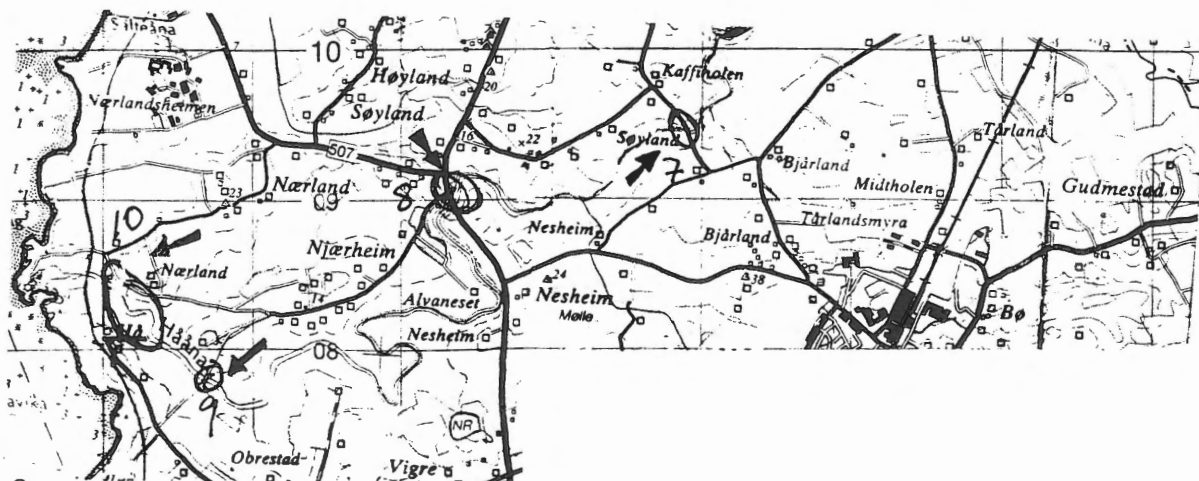
Mesteparten av den undersøkte delen av Håelva renner gjennom jordbruksmark, åker eller beite. Periodevis er elva lokalt kraftig påvirket av landbruksforurensning. Tidligere var særlig nedre delen av elven belastet av kloakkutslipp. Kartene nedenfor viser hvilke områder som ble undersøkt.

Figur 26. Undersøkte stasjoner, øvre del av Håelva.

Figur 27. Undersøkte stasjoner, Haugland-Fotland, Håelva.

Figur 28. Undersøkte stasjoner, nedre del, Håelva

Undersøkte områder

Totalt ble 11 stasjoner i elva undersøkt, se kart figur 26-28.

Bunnforhold og resultater

Stasjon 1, Undheim. Undersøkte området oppstrøms Undheim sentrum. Her skal det angivelig ha vært relativt bra med skjell for 15-20 års siden, men det var ingenting å finne nå. I følge elveeieren har antallet gått kraftig ned. Steinbunn.

Stasjon 2, Garpestad. Stein og sandbunn, fant to døde skjell. I følge grunneier og kjentfolk har elvemuslingbestanden på Garpestad gått kraftig tilbake de siste 5-10 årene.

Stasjon 3, Fotlandsfossen. Steinbunn, ingen muslinger ble funnet. I følge fastboende fantes det godt med elvemusling litt nedstrøms stasjon 3 for ca. 30 år siden.

Stasjon 4, Oma. Varierte bunnforhold, stein og sand. I alt ble 16 levende og 11 døde skjell registrert på denne strekningen. De målte 7,3-12,4 cm i lengde. I motsetning til Figgjo, hvor dyrene er lette å få øye på, sitter muslingen på denne lokaliteten under steinene og er derfor lette å gå forbi. I tillegg ble befaringen av den øvre delen av stasjonen gjort om høsten/vinteren da dyrene sannsynligvis trekker lenger ned i sedimentet. I følge Tarald Oma ble kolonier på 10-60 dyr funnet 1993. Da ble det også registrert små muslinger, helt ned til 5 mm. Oma mener også at muslingstammen er stabil, og mener ikke å ha registrert noen nedgang i bestandstørrelsen. Dette er sannsynligvis den beste lokaliteten i Håelva.

Stasjon 5, Grødem. Stein og sandbunn. Registrerte tre voksne muslinger og to døde skjell. I følge fastboende hadde muslingen i det nærmeste forsvunnet fra lokaliteten.

Stasjon 6, Nedre Haugland. Denne stasjonen var ved den første befaringen så forurenset med silosaft at det ikke lot seg gjøre å undersøke bunn. I løpet av høsten ble det utført en del gravearbeid i dette området, og i forbindelse med dette ble det lagt opp jord/leirmasser som innholdt store mengder muslingeskjell. Ved en nærmere undersøkelse viset det seg at dette var skjell fra tidligere døde muslinger, sannsynligvis fra en periode da elveløpet gikk litt annerledes. Gjorde observasjoner fra Haugland og ca. en kilometer oppstrøms, registrert to voksne skjell. Fann ingen skjell i Tverråna.

Stasjon 7, Bjårland. På denne lokaliteten var elven stilleflytende, og bunnen bestod hovedsakelig av gjørme. Et omløsesøl, men ingen muslinger, ble registrert. I følge fastboende har bestanden gått kraftig tilbake de siste tretti årene, og kjentfolk estimerte at det ville ta minst en time å finne 20 skjell. Nedstrøms Bjårland skal, i følge opplysninger, forholdene for muslingen være dårligere.

Stasjon 8, oppstrøms Njærheim. Bunnen bestod av sand, stein og delvis av gjørme. Også her ble oljesøl registrert. Fire døde skjell ble funnet, men i følge fastboende var dette tidligere en god lokalitet. Ved en undersøkelse i 1994 ble det ikke heller registrert noen levende skjell på denne stasjonen.

Stasjon 9, Nærland. Stein- og sandbunn, dypt vann og mye vannvegetasjon noe som forårsaket dårlig siktforhold. På denne stasjonen ble det registrert en god del stor elvemusling. De satt vanligvis i små kolonier med et fåtall skjell i hver. På denne lokaliteten har det i lang tid blitt drevet fangst av elvemusling.

Stasjon 10, hengebrua ved Hå Prestegard. Vanskelige observasjonsforhold p.g.a av tett vassvegetasjon og gjørmebunn. Registrert 2 store muslinger samt et stort antall døde skjell.

I følge de fastboende som har gitt informasjon er stasjon 5 og 9 siden gammelt kjent som gode elvemuslinglokaliteter, og her har det til tider, også i 1995, blitt drevet en omfattende fangst.

I 1989 ble det foretatt en spørreundersøkelse av NINA. I følge de svar som da ble sendt inn skal det være en fin bestand i Håelva fra Haugland til Fotlands-fossen, og sporadisk fra Fotlandsfossen til Undheim. I den nedre delen av elven var muslingen nesten utdødd på grunn av kloakk, men var i økning igjen i 1989.

Evaluerings av ev. trussler mot elvemuslingen

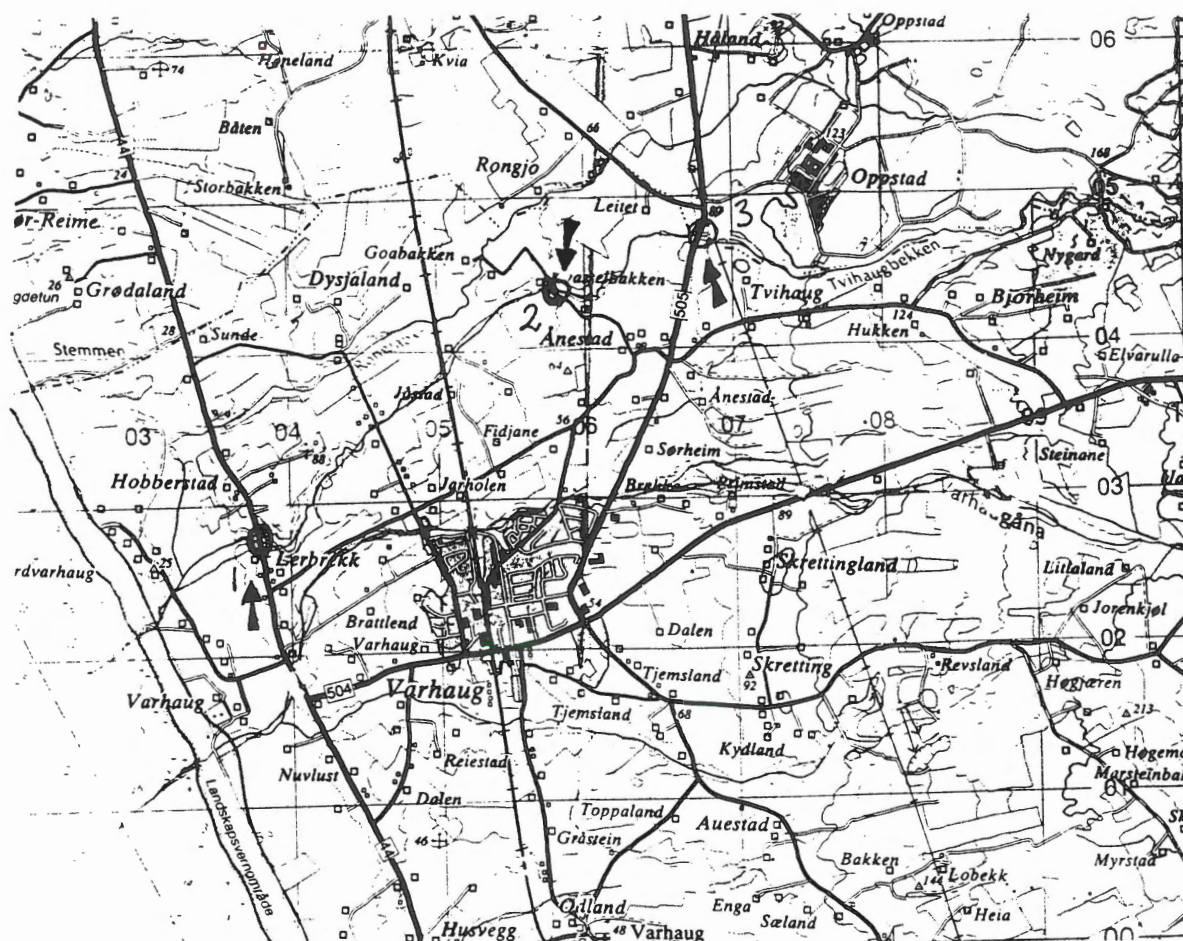
Håelva er siden gammelt kjent som en av de beste elvemuslingeelvene i fylket, kanskje ikke fordi at en her finner de tetteste bestandene, men fordi at kvaliteten på perlene er uvanlig fin. Selv om forurensningssituasjonen i elven er blitt noe forbedret den senere tid, virket det fortsatt som om muslingen ikke har hatt et særlig sterk "come-back". Dette kan skyldes at elven fortsatt bærer preg av en kraftig landbruksforurensning. I tillegg er det kanskje den elven som fram til 1993, da forbudet mot fangst av elvemusling trådte i kraft, har vært hardest beskattet i Rogaland. Foreløpig er det for tidlig for å si noe om effektiviteten av fredningen, men i løpet av de kommende 3-5 årene ville det sannsynligvis være mulig å registrere om dette har hatt noen betydning for bestandsutviklingen.

Kontaktpersoner

Henning Lindberg, Bryne
Tarald Oma, Oma
Ola R. Undheim, Undheim
Vidar Ausen, Time kommune
Svein Oftedal, Klepp kommune
Mons Bjorland, Nærbø

Tvihaugbekken

N. VARHAUGSELVA, Hå kommune

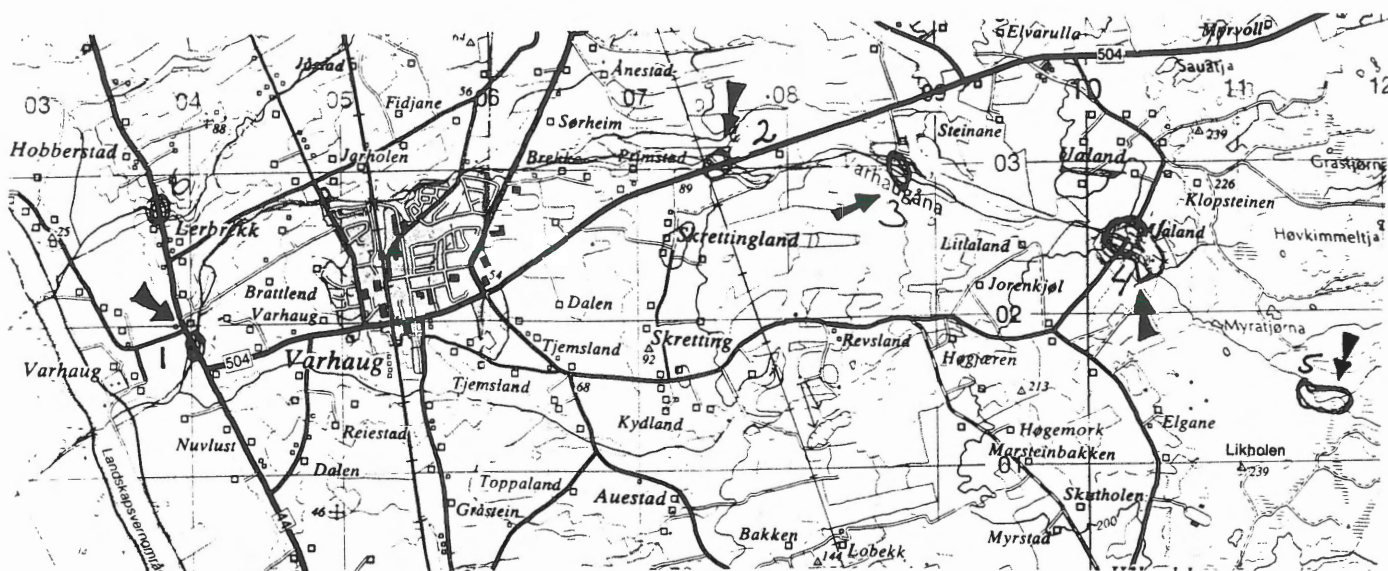
Figur 29. Undersøkte områder i Nordre Varhaugselva

Undersøkte områder og resultater

Nordre Varhaugselva er sterk påvirket av landbruksaktiviteter. Til tross for at det ikke finnes noen sikre kilder som sier at elven har hatt, eller fortsatt har en elvemuslingstamme, ble tre stasjoner undersøkt.

Ikke på noen av de undersøkte stasjonene ble det funnet muslinger eller tomme skjell. I følge de som bor på Kvasselbakken, (stasjon 2), er det aldri funnet muslinger i dette området.

S. VARHAUGSELVA, Hå kommune

Figur 30. Undersøkte områder i S. Varhaugselva

Beskrivelse av vassdraget

Vassdraget starter i lyngheiområdene på Høg-Jæren, men mesteparten av elva renner gjennom jordbruksområde, og dette setter sitt preg på vannkvaliteten i vassdragets nedre del.

Undersøkte områder

Fire stasjoner i elvens nedre del samt en stasjon ved Synesvarden ble undersøkt (se kart).

Stasjonsbeskrivelser og resultater

Stasjon 1, nedstrøms Varhaug. Mest steinbunn, men med litt innslag av sand. Vannet var brunfarget, trolig p.g.a. av gjødsling. Registrerte ingen muslinger på denne stasjonen, men fikk opplyst av fastboende at det skulle finnes.

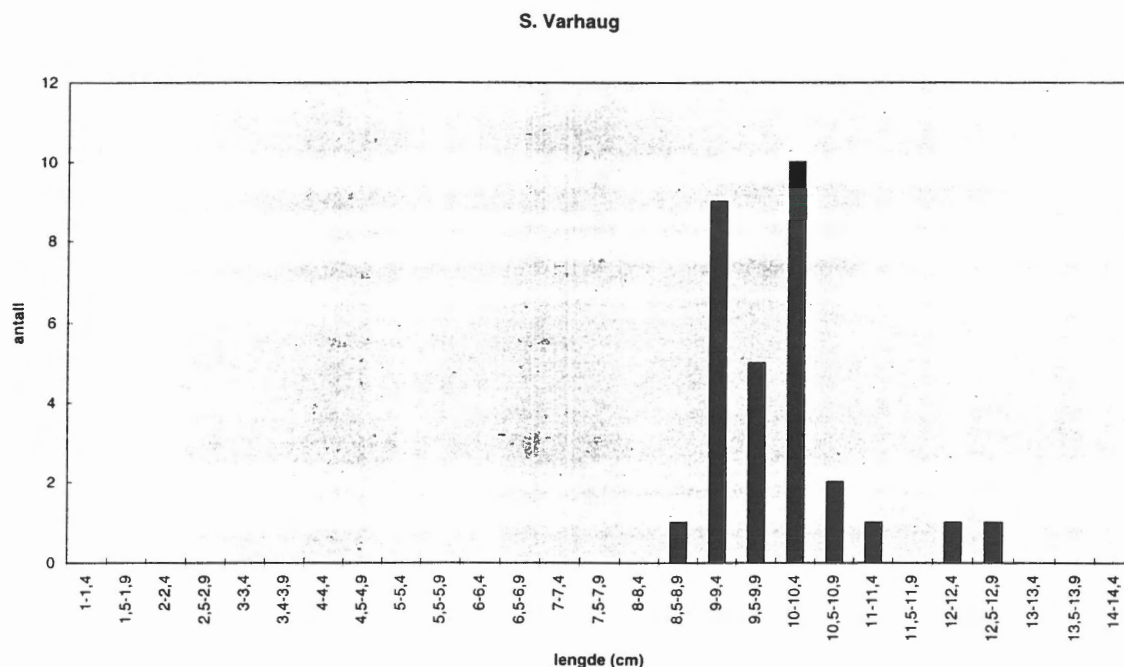
Stasjon 2, Skrettingland. Samme type bunn som på stasjon 1, men bedre vannkvalitet. Fant ingen muslinger.

Stasjon 3, nedstrøms Ualand. Ingen funn av musling. Steinbunn.

Stasjon 4, Ualand. Tilsynelatende god vannkvalitet, stein- og sandbunn. Ingen muslingefunn.

Stasjon 5, opp mot Synesvarden. Denne delen av elva renner gjennom heilandskap. Bunnen består mest av sand og gjørme, men i enkelte partier finner

en steinbunn. Langs en strekning på ca. 250 m ble det totalt funnet tretti muslinger. Ingen av disse målte under 8,5 cm (se figur 31).

Figur 31. Lengdefordeling stasjon 5, S. Varhaugselva.

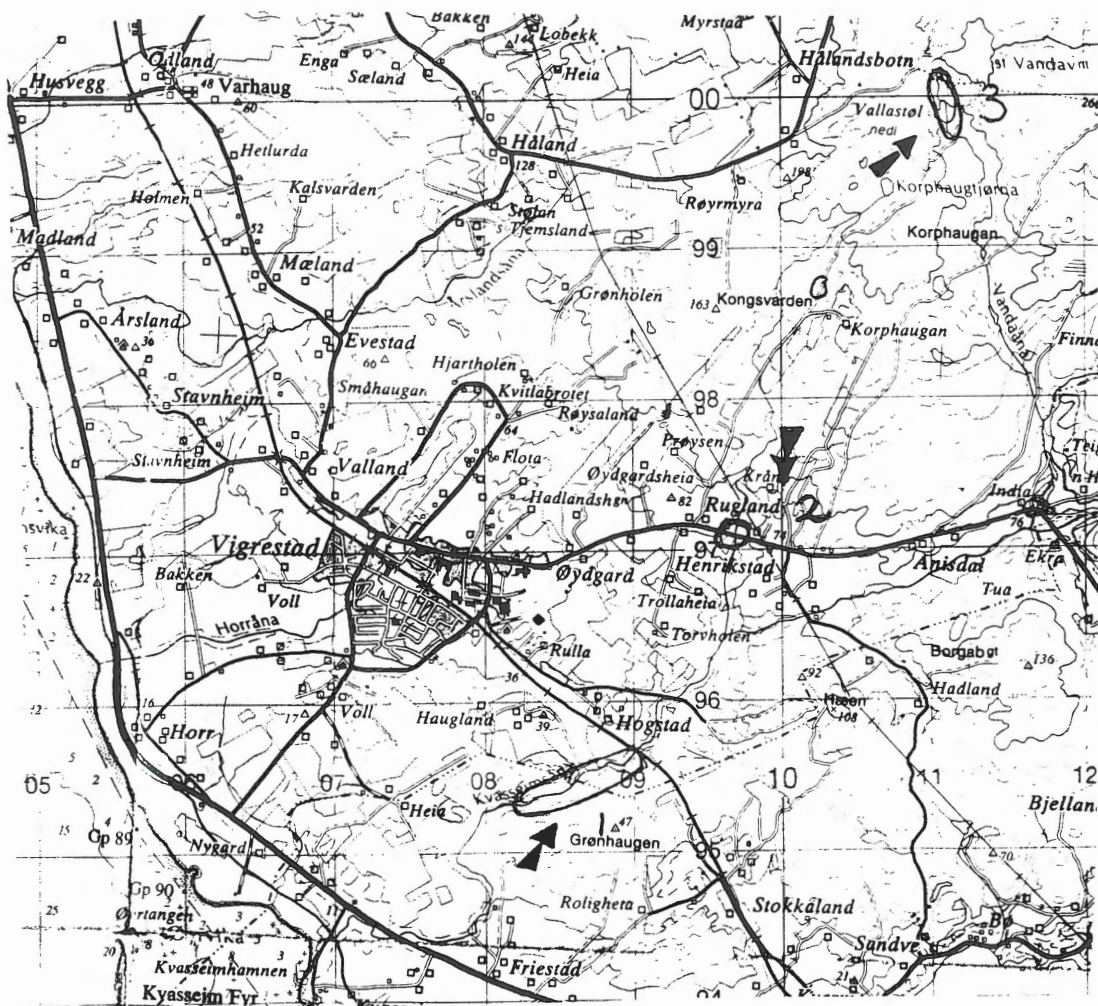
Vurdering av ev. trusler mot bestanden

Elvemuslingstammen i S. Varhaugselven har gått kraftig tilbake, og står i fare for å utryddes. Også i den øvre delen, hvor vannet ikke er jordbrukspåvirket, ble det kun funnet et fåtall, gamle individer. I dette området er det kun begrensede strekninger som har en bunntype som kan passe for muslingen. Langs mesteparten av bekken/elva oppe på heia så det ut som om bunnsedimentet bestod av finpartikulært materiale (slam og gjørme).

Kontaktpersoner

Edvin Rolf Håland, Nærbø

KVASSHEIMSELVA, Hå kommune

Figur 32. Undersøkte områder

Beskrivelse av vassdraget

Vassdraget starter ved Synesvarden, og renner gjennom nyplantet granskog/lynghei. Ca. 2/3-deler av vassdraget renner gjennom landbruksområde.

Stasjonsbeskrivelser og resultater

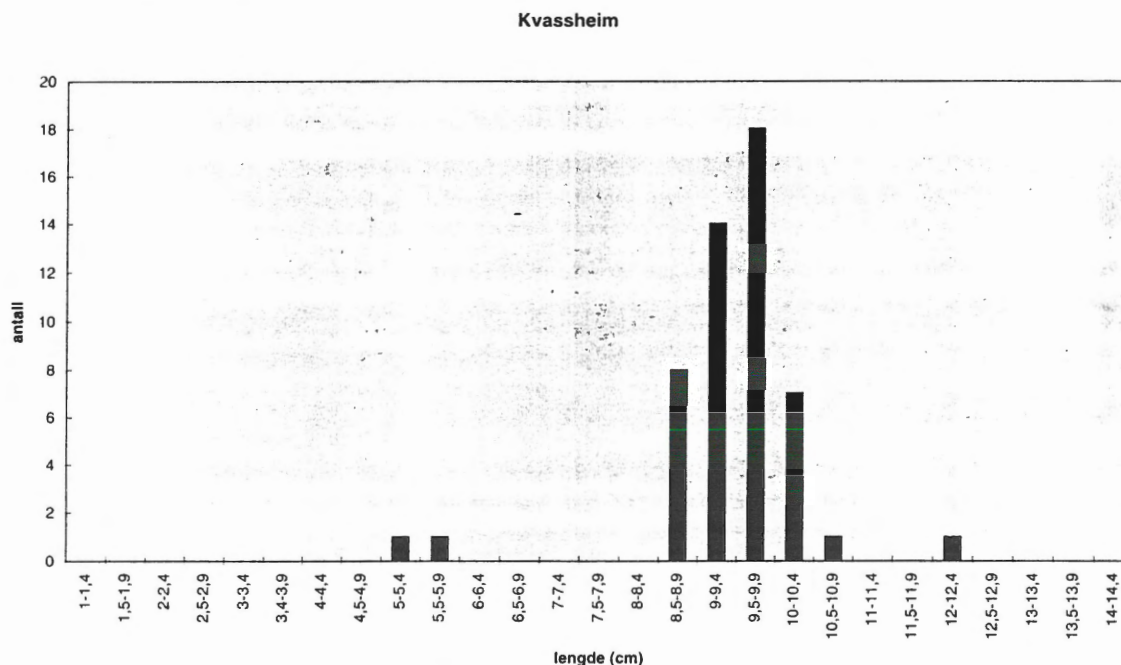
Stasjon 1, nedstrøms **Hogstad**. I hovedsak sand- og leirbunn. På enkelte plasser ble anaerobe forhold i sedimentene registrert. Vassplanten tusenblad vokste i tette bestander. Langs den undersøkte strekningen (ca. 700 m) ble **et 50-tall muslinger** registrert. Samtlige målte over 7 cm.

Stasjon 2, **Herikstad**. På denne stasjonen ble de funnet **et fåtall voksne muslinger**. Fikk opplyst av fastboende at de plukket skjell her for ca. 20 års siden.

Stasjon 3, nedstrøms St. Vandavatnet. Langs den undersøkte strekningen bestod bunnen av sand og stein. Muslingene satt i små og tette kolonier. Her ble det også funnet mindre muslinger, ned mot 5 cm (se fig. 33).

En overvåkingsstasjon ble anlagt (se ovenstående kart). På denne stasjonen var muslingene hovedsakelig å finne under steiner og nede i elvebunnen.

- Antall muslinger innsamlet for lengdemåling: 50
- Gjennomsøkt areal for å samle inn 50 dyr: 1 m²
- Prosentvis andel <6 cm: 2%

Figur 33. Lengdefordeling, stasjon 3, Kvassheimselva.

Evaluerings av ev. trussler mot muslingen

I elvens nedre del er igjenslamming av elvebunnen et reelt problem, og sannsynligvis den direkte årsaken til at det ikke ble funnet noen unge muslinger her. Lenger oppstrøms er forholdene mye bedre, og det finns grunn til å anta at bestanden formerer seg her.

Kontaktpersoner

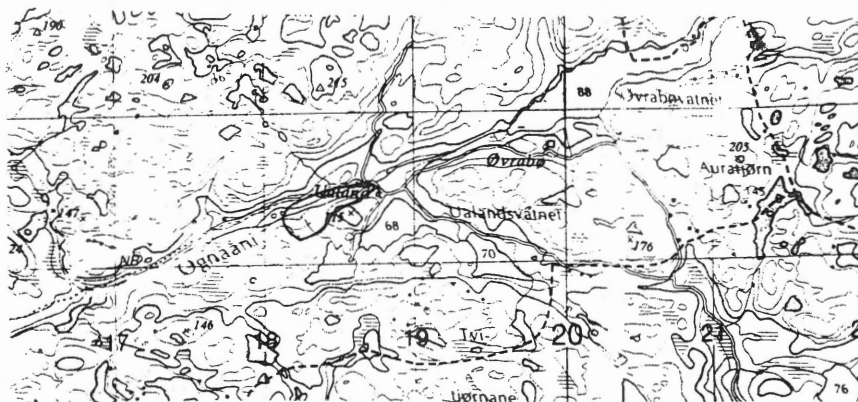
Edvin Rolf Håland, Nærbø

FUGLESTADÅNÅ, Hå kommune

I følge eldre litteratur (de Fine 1745, ref. 18) har det forekommet elvemusling i Fuglestadåna. Den er derimot ikke kjent fra nyere tid. Fire stasjoner ble undersøkt (se kartet), men det ble ikke funnet noen spor av elvemuslingen. Flere fastboende mente at arten ikke har vært registrert i vassdraget.

OGNAELVA, Hå kommune

Også Ognaleven er nevnt i gammel litteratur (fra 1745 og fra 1893) som en god elvemuslingelv.

Figur 34. Undersøkte områder i Ognaelva.

Beskrivelse av vassdraget

Ognaelvens avrenningsområde består i hovedsak av skog og heiområder. Grener av vassdraget er forsuret, noe som bl. a. har ført til en skral rekruttering av laks og sjøaure. I dag kalkes vassdraget, og vannkvaliteten er blitt bedre.

Stasjonsbeskrivelse og resultater

Fikk opplyst av Edvin Rolf Håland at han observerte en elvemusling i 1988. Etter den tid har han ikke sett noen muslinger i elven. Gikk til den plass hvor Håland sist observerte muslingen, og undersøkte strekningen herifra opp til Ualand. Undersøkte også tilløpsbekken fra Ualandsvannene. Observerte ingen skjell. Ved befaringen var det relativt høy vannføring, bunnen er storsteinet, og det var vanskelig å ta seg over hele elvebredden.

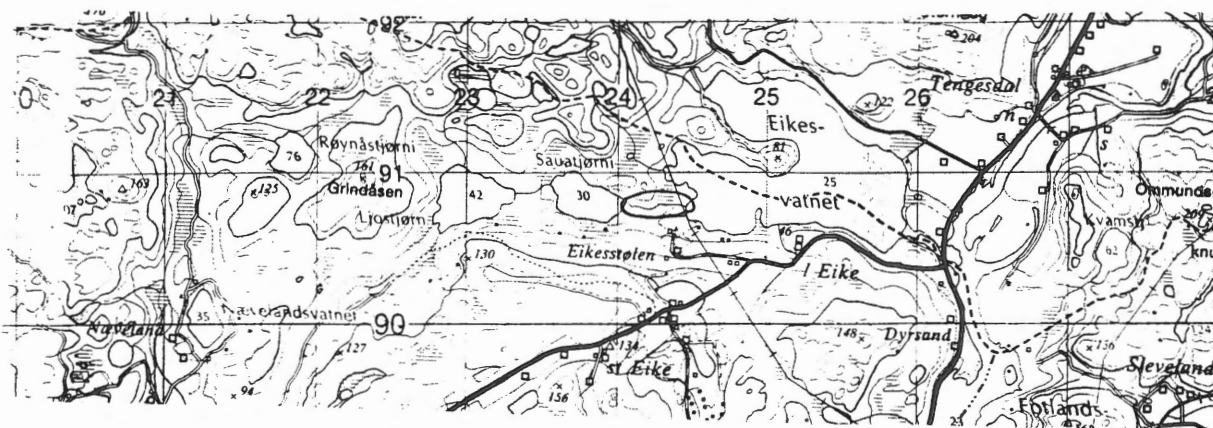
Evaluerings av bestanden

Elvemuslingen er med all sannsynlighet dødd ut i Ognaelva p.g.a. av forsurening.

Kontaktpersoner

Edvin Rolf Håland, Nærbø

BEKK FRA SAUETJØRNI, Bjerkreimsvassdraget, Egersund kommune

Figur 35. Undersøkte områder, bekk fra Sauetjørni

Beskrivelse av vassdraget

Liten bekk som renner gjennom engsmark og sumpskog. pH-verdien ble i 1980-82 oppgitt å ligge mellom 6-7. Bekken hører til Bjerkreimsvassdraget.

Lokalbeskrivelse og resultater

Strekningen fra Sauetjørni til Eikesvatn ble undersøkt. I den øvre delen av undersøkelsesområdet var det hovedsakelig grusbunn mens bunnen i de nedre delene bestod av sand.

Fant i alt 38 skjell, fikk p.g.a. vanddypet kun fatt i tre for måling (5, 9,2 og 10 cm). Disse satt nedgravde i sanden i bekkens nedre del. Fant ingen i den øvre delen.

Evaluering av ev. trussel mot bestanden

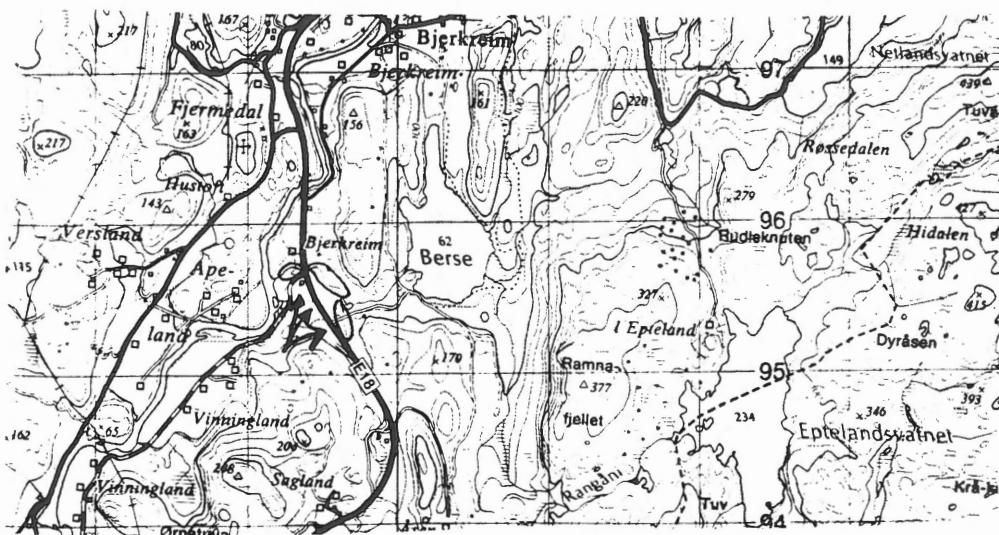
Denne muslingbestanden er sannsynligvis ikke kjent av mange, og i tillegg er den ikke lett å få øye på, noe som gjør at den ikke kan være særlig utsatt for fangst. Med unntakk av beite foregår ingen landbruksaktiviteter i nedslagsfeltet. Det faktum at bestanden er liten og har en svært begrenset utbredelse gjør at hele bestanden står i fare for å bli slått ut dersom en f.eks skulle foreta graving, skoghogst eller lignende i tilknytning til lokaliteten.

Det er trolig at bestanden er større enn det som ble registrert ved befaring. Muslingene satt dypt nedgravet i sanden, og p.g.a. vanddypet ble det ikke gravt rundt de som ble plukket opp. Dette er ellers den beste måten å finne de minste muslingene på.

Kontaktpersoner

Gaute Skretting, Bjerkreim
Vidar Ausen, Time kommune

SIDEBEKK TIL SOKSÅNA, Bjerkreimsvassdraget, Bjerkreim kommune

Figur 36. Undersøkte områder i Soksåna og tilhørende sidebekk.

Beskrivelse av vassdraget

Den undersøkte sidebekken er en svært liten bekk som renner gjennom et beiteområde.

Stasjonbeskrivelse og resultater

Sidebekken fra innløpet til Soksåna fram til E18 ble undersøkt. I tillegg ble den på kartet avmerkede strekningen i Soksåna også undersøkt. I sidebekken var det sand- og steinbunn. I selve Soksåna dominerte sand- og grusbunn, mens det i de mer strømrike partiene var steinbunn.

Fant et levende skjell (10,7 cm) samt to døde i sidebekken. Disse målte 8 resp. 7,7 cm hvilket indikerer at de døde i fortid. Fant ingen skjell i Soksåna

Evaluerings av ev. trusler mot bestanden

Bestanden må anses å være utdødd.

Kontaktpersoner

Gaute Skretting, Bjerkreim